AVIVAT ACADEMIA

A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

2008 : 2 : MÁRCIUS - ÁPRILIS

Mészáros Ágnes: Nefelejcs terem

Hangod hóvirág
szirma megsebzi telem
Sima magányát.

Tavasz közelít
Gondolataid dombján.
Dacunk elolvad.

Két igavonó:
Kaptatunk a holnapra
Lázat lehelve.

Lábunkhoz terül
Minden áradó folyó.
Hidakká leszünk...

...Két part közt árnyék.
Fent-lent, bal-jobb egy helyen

TARTALOM

2 Az esztétikai-formai faktor

4 Átadták az AMI épületét

5 „Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt"-kitüntetésben részesült Dr. Fenyő György

6 Egy kőszikla, amelyik jó irányba indult...

7 Újabb publikációk az ismeretlen Benedek Elekről

8 „Személyiségének varázsa rabul ejtett"

9 Új adatbázisokkal bővült

9 az Apáczai Kar könyvtárának kínálata

10 Kapcsolatépítés a BPK és erdélyi egyetemek között

11 Oktatás a Szent Kinga Szabadegyetemen

12 Térinformatikai verseny a GEO-n

13 Teadélután Tardy Jánossal a Geo-n

13 Vállalkozói vetélkedő a GEO-n

14 Bábi néni kincsesháza

16 Nyelvében él a nemzet

17 Március 15-e ünneplése Mosonmagyaróváron

17 A II. Benedek Elek Úszóverseny

18 Az arab nyelv rejtelmei

19 Láss világot, jelentkezz az angliai tanulmányútra!

20 „S ha nincsen gyökerünk - elvisz a szél..."

21 Locs-pocs

22 Úton a karcsúság felé - Béres Alexandrával

23 In memoriam Kovács K. Zoltán

24 In memoriam Nosticzius Árpád

B3 Apokrif-konferencia Szombathelyen

Vivat Academia
A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár

VI. évfolyam, 2. szám
2008 március - április

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András, tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GEO)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, jborbely@ktk.nyme.hu (KTK)
Sütő Csaba András, scsa@atif.hu (AK)
Nagy Mónika nagymonika@atif.hu (AK)
Lükő István iluko@fmk.nyme.hu (FMK)
Mészáros Ágnes (KTK)
Takács Judit takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)
fotók: Petyus András

A címlap: A Nyugat-magyarországi Egyetem új emblémája
A szerkesztőség címe: 9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.:99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-Magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NyME Kommunikációs Irodájában történik
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-Magyarországi Egyetem

Az online kiadás internetcíme: http://vaonline.nyme.hu/

AZ ESZTÉTIKAI-FORMAI FAKTOR

(avagy beszámoló a soproni művészeti képzésről az épület-felújítás kapcsán)

Március 20-án – az egyetemi épületállomány megújulásnak keretén belül – átadták a Faipari Mérnöki Kar Alkalmazott Művészeti Intézetének kívül-belül felújított épületét. Hosszú hónapok kényszerű távolléte után az intézet végre visszaköltözhetett eredeti helyére. Úgy vélem, mindenkit – oktatókat és hallgatókat – megörvendeztetett, hogy ismét birtokba vehették régi helyüket. Intézetigazgató úr szerint mit jelent az intézetnek ez a megújulás?

Mészáros György: - Mindenképpen fordulópont az intézet életében, kívülről is nagyon látványos a változás. Valójában nem is hónapokról van szó, hanem több mint egy évről, hogy a kerítés, a tetőtér, az épület külső, majd legutóbb a belső rehabilitációja megtörtént különböző pénzügyi forrásokból. És még az épületegyütteshez tartozó egykori tornaterem átalakítása, kiállítótérré való kialakítása is ide kapcsolódik. Mindez a március 20-i ünnepségekkel zárult le. Hosszabb átmeneti időszak után azt hiszem, méltó körülmények közé került a művészeti képzés Sopronban - mindenki örömére. Valójában az infrastruktúrának ez a változása - bő félmilliárd forintba került az egész - még azt is jelenti, hogy új bútorzatot kaptunk. Egységes arculatú belső tér, és szakmailag is rendezettebb terek jöttek így létre. Megteremtődtek a munkavégzés európai színvonalú körülményei, ami a hallgatók és a tanárok szempontjából is fontos. Ilyen értelemben nemcsak a hallgatókat tekintve versenyképes a képzés, hanem érdemes itt tanítani is.

- Magáról az épületről, történetéről mit érdemes tudni?

- M. Gy: A Hauszmann Alajos építette, valóban impozáns épület leánylíceum volt eredetileg. A tervezőnek ez egy korai munkája, ami később, az U-alakú udvart bezárva, négyzetes alaprajzú, afféle alapépületté vált az egykori Monarchia területén. Ez a szép történeti architektúra kapott most rehabilitációt. Megújultak a padozatfödémek, kicsit átrendeztük a belső elosztását, a szakmai igényeinknek megfelelően.

- Több mint tíz éve folyik alkalmazott művészképzés Sopronban. És a hallgatók gyarapodó eredményei, sikerei diploma előtt és után, az oktatói munkát is pozitívan minősítik. Mindezek alapján vannak-e, illetve, melyek azok a sajátosságok, amelyek a soproni művészképzésre kifejezetten jellemzőek?

- M. Gy: Nagyon szerény körülmények között indítottuk a soproni művészeti képzést. Ettől függetlenül akkor is látszott, hogy nagyon jó helyen van. Karöltve a műszaki, mérnöki diszciplínákkal egy formatervező képzés biztos anyagi-technológiai háttérrel rendelkezik. És már akkor érzékelhető volt, hogy a felsőfokú magyarországi művészeti képzéstől eltérő gyakorlatot követ. Hiszen az anyagismereti-technológiai bázis alapvetően a fára, az erdőre orientált, tehát nagyon is korszerű, ha a környezet védelme, a reciklálható anyagok feldolgozása áll a háttérben. Ehhez kapcsolódik, hogy a fa, olyan tágan értelmezhető életmetafora, amelyre korszerű, emberközeli művészképzés építhető. A harmadik szempont, hogy Bécs és Pozsony közelsége révén Sopron jelentős kulturális centrum közelségében keresi helyét. Gyakran élünk ennek a közelségnek a lehetőségével, de nem csupán erről a két városról van szó. Egy tágabb körre is gondolok, például a hallgatóink most is mentek Münchenbe. Ez a térbeli adottság, ami korábban hátrány volt mára előnnyé vált.

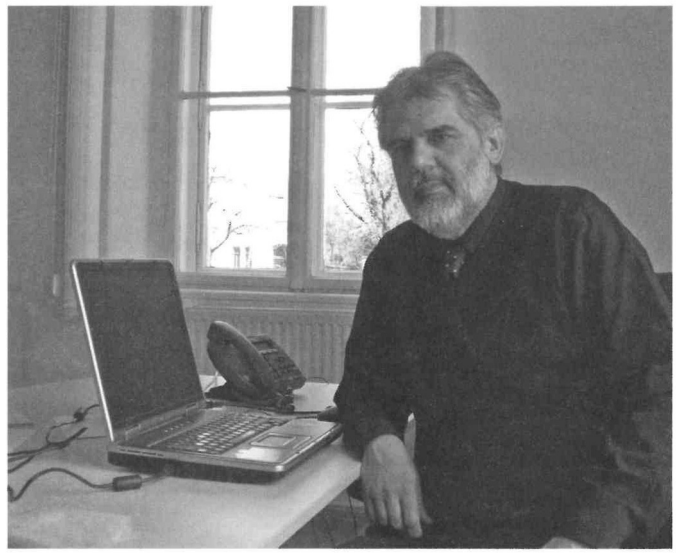

Mészáros György az Alkalmazott Művészeti Intézet igazgatója

De másról is szót kell ejteni. A '90-es évek közepe táján az akkori soproni Erdészeti és Faipari Egyetem vezetésének igen jó felismerése volt, hogy az esztétikai-formai faktor a termékvilágban egyre inkább erősödő és komoly piaci tényező lett. Idejében felismerték, hogy a fafeldolgozás esztétikai minősége is fontos. A művészeti képzés kezdeményezését követte az egyetemi vezetés és a Faipari Mérnöki Kar az induláskor befogadta, és azóta is megkülönböztetett figyelemmel, szakmai és anyagi szempontból egyaránt nagyvonalúan segíti a képzést.

- Miután visszaemlékeztünk az indulásra, mit tudhatunk a közeljövő terveiről?

- M. Gy: Eredetileg nagyon szerény hallgatói létszámmal két szakon indult a képzés: építész-tervezőművész és formatervező-művész szakokon. Ez most már kiegészült egy harmadik képzési programmal, a tervezőgrafikával. Utóbbi a képalkotás, a formatervezés a tárgyalkotás, az építészet pedig a téralkotás területét fedi le. Így gyakorlatilag az alkalmazott művészeti műfajok bármelyike úgymond kikeverhető e háromból. Ilyen értelemben ez a három lábon való állás biztos, hogy a későbbiekben ad majd lehetőséget a további fejlesztésekre. A hőskorszakról azt mondjuk, hogy nehéz volt, mert kevés eszközzel

rendelkeztünk. Most már sok mindenünk van, azt hinnénk, így könnyebb - pedig sokkal nehezebb. Ha akkor kevés problémánk volt és kevés feladatunk, akkor azt mondhatjuk, most sok problémánk van és sok feladatunk. És most kezdődhet meg az igazán professzionális munka. Eddig is voltak valóban szép eredményeink, és örömünkre szolgál, hogy betagozódtunk a magyar művészeti felsőoktatásba. A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem és a Magyar Képzőművészeti Egyetem szakmai partnerének tekinti, a Magyar Szabadalmi Hivatal, a Magyar Formatervezési Tanács, az Alkotóművészek Országos Egyesülete rendszeresen támogatja intézetünket. Ezek alapján jönnek az oktatásfejlesztési feladatok: jön a kétlépcsős képzés második szakasza, az MA-szint, ennek kiépítése most zajlik építész, formatervező és grafika szakon. A doktori iskola létrehozása szintén folyamatban van, a dokumentációja már elkészült, tehát csak arra várunk, hogy ennek az adminisztratív feltételei megvalósuljanak.

- A nemzetközi kapcsolatok is ilyen körülmények között fokozottabban építhetők tovább. Eddig is voltak ilyenek, Béccsel, Pozsonnyal, Linzzel, Glasgow-val, és még lehetne sorolni. Törökország, Finnország vonatkozásában ösztöndíjas hallgatóink voltak, egy-két csereprogram, workshop erejéig. A jelenlegi körülmények viszont folyamatos kontaktustartást tesznek lehetővé. Különösen közeli viszony épült ki Béccsel, Pozsonnyal, az ottani tanszékekkel. Mivel Linz szintén vidéki intézmény, nagyon erős a kontaktus, ők bennünket a honlapjukon mint társintézményt, partnerintézményt jelölnek meg. Volt is velük kölcsönös cserekapcsolat, sőt, féléves kurzusokon vettek részt a hallgatóink. A glasgow-i együttműködés egy korábbi kapcsolatból adódott, míg a finnekhez kötődő szálak a Faipari Mérnöki Kar már meglévő kötődéseiből épültek tovább. Bízom benne, hogy a későbbiekben mód nyílik egyéb nemzetközi szakmai projektben való részvételre. Erre is történt már - épp a napokban - felkérés. Itt az ideje, hogy ezeket kimunkáljuk.

- Hogyan alakul a hallgatói arányszám?

- M. Gy: A képzés, mondjuk így, piacképes. Eddig nem volt problémánk a beiskolázással. Mintegy tízszeres túljelentkezéssel számoltunk évente, és vélhetően ez idén sem lesz másképp. Nyilvánvalóan megmaradni csak úgy lehet, hogy kínálunk valamit, mást, esetleg többet, jobbat, ha az intézet megmutatja magát, eredményeket produkál. Ez lehet a vonzó a leendő hallgatók számára. De ezt folyamatos munkával lehet csak fenntartani.

- A nemzetközi mellett, milyen lehetőségei vannak az egyetemen belüli együttműködésnek?

- M.Gy: Amikor felvetődött az integráció a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskolával, történtek kapcsolatfelvételek, kölcsönös látogatások és beszélgetés arról, hogyan lehet majd egységes művészeti képzést létrehozni, nyilván a művész szakosok, a művészetet közvetítő szakosok és egyéb területek számára. Én azt hiszem, hogy ezt lassan ki kell építenünk, mert a rentábilis működés megkívánja a tanárok és hallgatók belső mozgását lehetővé tévő intézményi struktúrát. Mindez nem jelenti azt, hogy feladnánk a korábbi kapcsolati hátteret, azt a szakmai kapcsolatrendszert, ami ennek a nálunk folyó képzésnek is a gyökereit adja. Tehát a mérnöki képzéssel való kapcsolat, annak kutatásaiban való részvétel, azt hiszem, létkérdés a művészeti képzés számára. Fel kel mérni közben, milyen vertikális lehetőségei vannak, felsőfokú szakképzés, szakképzés, tanárképzés, művészképzés. Ezekben kell megtalálni Győrnek, Sopronnak, Szombathelynek a megfelelő helyet, azt a feladatot, amit valóban, piacilag is érdemes kimunkálni.

- Az Alkalmazott Művészeti Intézet indulása óta folyamatosan végigkísérhette vezetőként az itt folyó munka alakulását. Mi az, amit a legfontosabb eredménynek tart az elmúlt közel másfél évtizedben?

- M. Gy: 1996-97 óta vezetem az intézményt. Nyilván sikernek könyvelem el - a mostani állapot tükrében meg különösen annak tűnik -, hogy létezik Sopronban elismert, felsőfokú művészeti képzés, olyan kapcsolatrendszerrel, olyan együttműködő partneri hálózattal, amely korrekt és kollegiális. A tizennégy év alatt egy nagyon szerény, tizenhét fővel induló képzés kinőtte magát, a három szakon ma már mintegy 150 hallgatót készítünk fel jövendő hivatására. Ez a legnagyobb eredmény, és az, hogy képzési programunk szép lassan hozzá tudott igazodni a mérnökképzés struktúrájához, terminológiájához. Mert lássuk be, azért a művészképzésnek és a mérnökképzésnek, akár a szakmai hierarchiája, akár a tanrendje, akár a módszerei jelentősen különböztek korábban, és különböznek még ma is! Ezt sikerült viszonylag zökkenőmentesen szinkronba hozni úgy, hogy az egyik és a másik fél is profitálhatott belőle.

Dr. Molnár László
egyetemi docens
NYME-FMK Tanárképző Intézet

A felújítással a város egyik legszebb épületében működhet az AMI

ÁTADTÁK AZ AMI ÉPÜLETÉT

"Hihetetlen, hogy mennyit segíthet egy új fiók, ha a megfelelő helyen illesztjük a szekrényünkbe." mondja Wittgenstein és mélységesen egyetértek vele. Kopek Gábor a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem rektorának beszéde az AMI ünnepélyes átadásán március 20-án.

Rektor Úr, Hölgyeim és Uraim,

Önök most egy új fiókot a megfelelő helyen illesztettek. Képesek voltak emberi környezetük újragondolására, téri létezésük megteremtésére, fejlesztésére.

Régóta tudjuk, hogy gondolkodásunk, szellemi létezésünk nem válhat el fizikai létünktől, attól az elemi igénytől, hogy szellemiségünket környezetünk állapota is hordozza.

Azt is tudjuk, hogy a szellemiség megszületése nem épület kötődésű, hanem emberi szerveződés eredménye. Amit önök most létrehoztak, az alkalmas ezen emberi szerveződés generálására és karakteres szellemi műhely kialakítására. Olyan szellemi műhely működtetésére, mely autonóm, toleráns, gyakorolja a szabadság és felelősség szimbiózisát, megszólítja és helyzetbe hozza szakmai kiválóságait, nyilvánosságot hirdet tevékenysége minden szegmensében.

Mert szellemi műhely az, ahol emberek közössége képes az értékteremtésre és képes mások sikereinek elismerésére.

Én ma a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem képviseletében állok itt önök előtt és azt kívánom önöknek, hogy egyetemi létükben képesek legyenek a másképp és másról gondolkodók gondolatainak integrálására, és az alkotás és kutatás egyedi attitűdjeinek felmutatására.

Ahogy már korábban említettem, a szellemiség megszületése nem épület kötődésű. Ezért megvan azon szabadságunk, hogy minden nappal jobbak legyünk és ezért megvan azon lehetőségünk is, hogy épületeink állandósága ellenére is gondolkodjunk.

A Zugligetben gyakran elmondom, hogy a MOME szellemi műhely, nem bevételi forrás és nem is oktatási központ. Az oktatás természetes, de nem elégséges feladat. Ma már semmiképpen sem. Szellemi műhelyként messzebbre juthatunk és jobban is látszódhatunk.

Horváth Bernadett oktatási előadó és az intézet kulcsa

Organikus képzésre van szükség.

A romantikus-ösztönös művész kép már nem igazán állja meg helyét. Az elméleti felkészültség felértékelődött, mely felkészít a világ folyamataiban való tájékozódásra, az összefüggések értésére és értékelésére.

Fontosnak tartom, hogy hallgatóink - ezt elfogadva - képesek legyenek magukat helyzetbe hozni, impulzusokat küldeni a világ felé, provokálni azt, legyenek üzenetküldők és befogadók.

A digitalizmus által elhozott egyidejűség korában, "amikor mindenki mindenütt ott van", igazán csak az van jelen, aki működik. Felértékelődött az önbecsülés, az önbizalom és az önérvényesítés képessége.

Kopek Gábor rektor elismerően beszélt az intézetben folyó képzésről

Ehhez nyújthat segítséget egy egyetem, azt is hangsúlyozva, hogy egyetemi közéletünkben a cél nem az alkotás, a kutatás maga, hanem azon magatartásforma, mely magában hordja a világ megváltoztathatóságának esélyét.

Rektor Úr, Hölgyeim és Uraim,

Régóta tudjuk, hogy a tehetség önmagában csak igéret, azonban önbizalommal, nyitottsággal, merem megkockáztatni: morális tartással és szerencsével hegyeket lehet elmozdítani.

Tudjuk, Magyarországon mindezek nélkül is lehet, de minek.

Azt is tudjuk, hogy csodák pedig nincsenek. Csak rengeteg munkával, toleranciával, nyitott belső tartással, világjárással, nyelvtudással, hagyományaink megfelelő szinten való kezelésével, személyiségünk vállalásával lehetünk csak nyugodtak abban, hogy a világ számára láthatóak maradunk.

Ebből az is következik, hogy nem lenéznünk kell egymást, hanem tanulnunk kell egymástól, függetlenül attól, hogy a térképen hol helyezkedünk el.

Ezért jöttünk el önökhöz és azért, hogy közvetítsük a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem elismerését megtett erőfeszítéseikhez és ahhoz, hogy új fiókjaikat a megfelelő helyen illesztették szekrényeikbe.

Köszönöm, hogy meghallgattak.

Kopek Gábor
rektor
egyetemi tanár

„MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI EZÜST ÉRDEMKERESZT"-KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT DR. FENYŐ GYÖRGY

Dr. Fenyő György, nyugalmazott főiskolai docens, tanszékvezető, szakvezető, a földügyért végzett szakmai-, valamint színvonalas oktatásszervezési és kutató munkájáért, sikeres életútjának elismeréséül a miniszterelnök előterjesztésére 2008. március 15-e alkalmából kapta Dr. Sólyom Lászlótól, a Magyar Köztársaság Elnökétől a rangos kitüntetést. A kitüntetést Dr. Hiller István Oktatási és Kulturális Miniszter a Szépművészeti Múzeumban március 14-én rendezett ünnepségen adta át.

Fenyő György 1936. október 2-án született. Felsőfokú földmérő technikusi oklevelét 1965-ben, a mai GEO egykori jogelődjében, a Felsőfokú Földmérési Technikumban szerezte. 1969-1974-ig az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar hallgatója. 1974-évben sikeresen abszolvált, az állam- és jogtudományok doktora lett. Ügyvédi-jogtanácsosi szakvizsgát 1989-ben tett.

Több mint négy évtizedet töltött az állami földmérés, az oktatás és mindezekkel összefüggő kutatás szolgálatában.

1955-1967-ig az állami földmérés szervezetében végzett különböző jellegű földmérési munkákat. Az 1950-es, illetve 1960-as években részt vesz a tagosítási és földrendezési munkák műszaki végrehajtásában. Ezt követően Fejér megyében több község térképfelújítását, ill. újfelmérését végezte. 1963-1967 között Budapesten városmérési munkákban vett részt.

1967-ben a földügyi igazgatás átszervezésekor a Fővárosi Pesti Kerületek Földhivatala vezetőjévé nevezték ki. 1971-ben került az akkori Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériumba főelőadóként, majd osztályvezetői beosztást töltött be. 1980-1992-ig a Földnyilvántartási Főosztály vezetője volt. 1994-1997 között a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Földügyi és Térképészeti Főosztály főosztályvezetői tisztségét töltötte be.

Minisztériumi munkássága alatt részt vett a földjog területét érintő szinte valamennyi jogszabály előkészítésében. Így többek között a földmérési és térképészeti tevékenységről, az ingatlan-nyilvántartásról, a kisajátításról, a földértékelésről, a földről, a kárpótlásról szóló magas szintű jogszabályok, és ezek végrehajtási rendeleteinek előkészítése képezte munkaköri feladatát. A felsorolt témakörökben számos publikációja jelent meg. A legutóbbi könyv 2007-ben Magyar ingatlan-nyilvántartási jog címmel Hidvéginé Erdélyi Erika és Papp Ivánnal társszerzőkkel közösen.

1975-1992 között rendszeres oktatói munkát végzett a Varga Márton Szakközépiskolában, ahol ingatlan-nyilvántartási, vezetési és szervezési ismereteket tanított. Az ELTE Jogi Továbbképző Intézetében, annak tanfolyamain 1980-tól tartott előadást földjog és szövetkezeti jog témakörökben. 1980-ban Ingatlan-nyilvántartási ismeretek c. tankönyvéért nívódíjat kapott. Pályázat útján 1992-ben nevezték ki a fehérvári intézmény Felmérési és Földrendezői Tanszékére főiskolai docensnek. Bekapcsolódott a tanszék oktató és kutató munkájába. Tagosítási, földrendezési jogszabály alkotó tapasztalatai jól hasznosultak a Birtokrendezés az ezredforduló küszöbén c. OTKA kutatás rész és záró feladatainak teljesítésében, a jövő irányelveinek megfogalmazásában. Ebben az időszakban koordinálásával készült el a rendszerváltás utáni első birtokrendezési törvényjavaslat. Idekerülése óta oktatja az Ingatlan-nyilvántartás c. tantárgyat, szervezi annak gyakorlatait.

Akkreditációra elkészítette az intézmény új szakának, az Ingatlan-nyilvántartási szervező szaknak a létesítési, majd indítási dokumentációját. A sikeres akkreditáció és megfelelő engedélyek birtokában 2001-ben levelező, 2002-ben nappali tagozaton elkezdődhetett Székesfehérváron az ingatlan-nyilvántartók felsőfokú, főiskolai szintű képzése. 2005-ben végzett nappali tagozaton az első évfolyam.

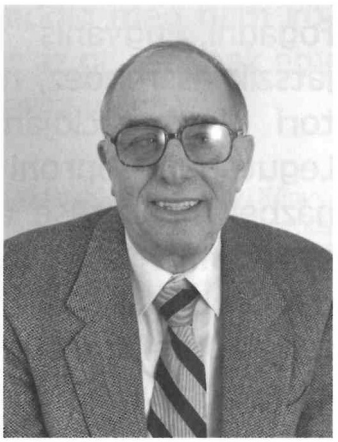

Dr. Fenyő György

2001-ben alapítója, egy ciklusban vezetője a GEO legfiatalabb tanszékének, az új szak oktatói bázisát képező Általános Jogi Tanszéknek. Meghatározta az oktatási egység működési irányát, kereteit, kutatási és oktatási fejlesztési feladatait. Kezdettől fogva ellátta a szakvezetést, jelenleg koordinálja a mesterképző szak akkreditációs munkálatait.

Folyamatosan ad elő hazai és nemzetközi rendezvényeken, aktív segítője a Magyar Földmérési Térképészeti és Távérzékelési Társaságnak, rendszeresen jelennek meg írásai a Geodézia és Kartográfia c. egyesületi lapban. Író-szerkesztője volt a 2000-ben kiadott Közhiteles nyilvántartás az ingatlanokról I. II. c., 420 oldalas kari jegyzetnek, amelyik a következő évben a Mezőgazda Kiadó gondozásában tankönyvként is megjelent.

Eddigi kitüntetései:

Az ÁFTH Kiváló Dolgozója (1965); MÉM Kiváló Dolgozója (1975); Munka Érdemrend (1980); Honvédelmi Minisztérium Dísztőre (1991); Fasching Antal-díj (1997); A NYME Kiváló Dolgozója (2001); GEO-emlékérem (2004).

A 71 éves Dr. Fenyő György több mint másfél évtizedet töltött a GEO-n, illetve jogelőd intézményében. Felsőoktatás-történeti eseménynek tekinthető az Ingatlan-nyilvántartási szervező szak alapítása, indítása és az azt követő vezetői, szervezői, oktatói munka, a hallgatók földügyi pályára állítása, a végzettek valamint az intézmények-, hivatalok visszajelzései alapján az oktatói dokumentumok folyamatos korszerűsítése.

Gratulálunk. A soron következő akkreditációkhoz munkatársai, oktatótársai, a jelenlegi és a volt hallgatók nevében jó egészséget, alkotókedvet és további sikereket kívánunk!

Szabó Gyula

EGY KŐSZIKLA, AMELYIK JÓ IRÁNYBA INDULT...

Cseke Péter: A „márványtömböket" faragó rendező

Cseke Péter, az ismert színész és rendező lesz a Benedek Elek Pedagógiai Kar, Én és a Biblia című beszélgetéssorozatának egyik őszi vendége. Az áprilisi meghívást sajnos időhiány miatt nem tudta elfogadni, ugyanis folyamatosan játszik és rendez, miközben doktori disszertációján is dolgozik. Legutóbbi, soproni Petőfi Színházbeli rendezése alkalmával, az egyetemi ifjúságnak is sokat mondó darabról, a Döglött aknákról és saját hitvallásáról beszélgettünk a kiegyensúlyozott, derűt árasztó művésszel.

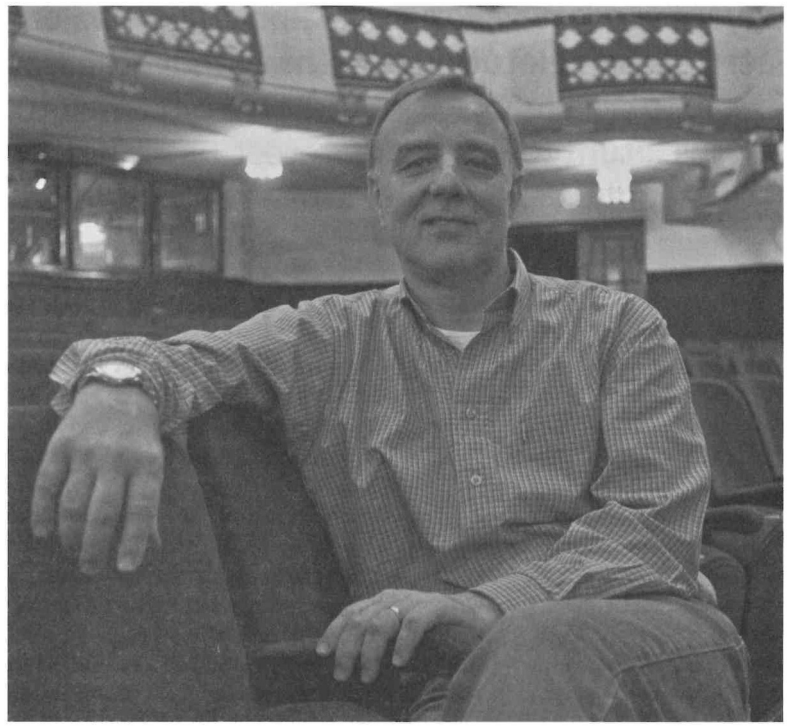

Cseke Péter

- Épp olyan stabilitást és biztonságot sugároz, mint amit a keresztneve is sejtet. A Péter az utónévtár szerint kősziklát jelent. Egy rendíthetetlen, biztos, stabil pontot.

- Amire a próbafolyamat során nagy szüksége is van a színészeknek - mondja mosolyogva. - Mert míg felépítik a figurát, sok bizonytalansággal küzdenek. Le kell győzniük önmagukat, rá kell találniuk a megfelelő karakterre és megtölteni élettel. Eközben a rendező, aki bizalmi kapcsoltban van színészeivel, végig szilárd alapot kell, hogy jelentsen számukra. De ott van egy másik, sokkal lényegesebb rendezői eszköz is, a lelkesítés. Szerencsére ezzel is rendelkezem, - és ha már a nevek jelentésénél tartunk - erről Cseke vezetéknevem árulkodik, mely török eredetű, jelentése pedig: húzó, vivő. Rendezőként akkor teljesítem jól a feladatom, ha húzni, vinni tudom magammal a társulatot, a közös cél felé.

- Jelen esetben ez a cél nem más, mint a rendszerváltás óta tiltólistán lévő író, Csurka István komédiájának színre vitele. Kiváló színészeket nyert meg, Koncz Gábor és Ujlaki Dénes alakítja a főszerepeket. Rendezőként mennyire engedi szabadjára színészei belső világát? Gondolok itt elsősorban Ujlaki Dénesre, akiről köztudott, hogy a múlt rendszerben bencés diákként államellenes szervezkedés és fegyverrejtegetés gyanújával letartóztatták, a győri ÁVO-n beismerő vallomásra kényszerítették, majd fiatal fiúként köztörvényes bűnözőkkel ült börtönben. Ő azt nyilatkozta, hogy rémálmaiban néha még visszaköszönnek ezek a fájdalmas emlékek. Most pedig a múltat idéző darabban a pártfunkcionáriust alakítja...

- A színész olyan, mint egy márványtömb, mindent magába sűrít. Mindegyik márványtömb gyönyörű és csodálatos, de csak a szobrász látja meg benne igazán, mit kell lefejteni róla, hogy ragyogó Dávid szobor válhasson belőle. Ugyanígy dolgozik a rendező is. Addig formálom, alakítom a színészeket, míg meg nem születik a darab által kívánt figura. A színészek különösen érzékeny emberek, akik nyilván nem tudják kiiktatni gondolataikból saját tapasztalataikat, életük eseményeit. Ujlakinál is előfordult olyan pillanat, amikor a szenvedélyessége már túlzó volt, de az is megesett, hogy szerényebben közelített egy -egy jelenthez. Érezhetően nem merte jobban átélni, mert valószínűleg belül még ott lapultak olyan gátak, sérelmek, amelyeket nem szívesen mutatott volna meg. Ilyenkor különböző pedagógiai módszerekkel igyekszem kicsikarni a színészekből a karaktert.

- Pedagógiai érzékét azonban nem csak színpadon kamatoztatja, évek óta a Táncművészeti Főiskola tanára, doktori disszertációját pedig a gyerekszínházról készíti. Ennyire központi szerepet töltenek be az életében a gyerekek, a fiatalok?

- Amikor családapa lettem és színházba, bábszínházba vittem a két lányom, Sárát és Dorkát, azt tapasztaltam, hogy a szülők jobbra-balra dőlve horkolnak, és a gyerekek is csak hellyel-közzel élvezik a látottakat. Ekkor arra gondoltam, micsoda hatalmas felelőssége van annak, aki a gyereket a színházzal megismerteti. Mert ez a találkozás nem lehet akármilyen! A gyermeket ki kell mozdítani a tévé és a számítógép elől, és olyat kell láttatni vele, ami példaadó, ami utat mutat neki ebben a komisz világban. Hazánk az unió egyetlen országa, ahol nem működik gyermekszínház, gyerekekhez szóló szellemi műhely, pontosabban egy kis 200 férőhelyes azért van, de egy kétmilliós nagyvárosban ez nagyon kevés. A Madách Színházban több

mint tíz éve vagyok a gyermekműsorok vezetője, teljesen szabad kezet kaptam ezen a területen. Én választom ki a darabot, a zenét, a zeneszerzőt, állítom össze a szereposztást.

- Gobbi Hildától származik a mondás: „Nincsenek vezetőszínészek és epizódszínészek. Csak jó és rossz színészek vannak." Ez, ha jól sejtem, a gyermekdarabokra különösen igaz.

- Több színházban tapasztalom, hogy a tehetséges színészek játsszák a drámai darabokat, aztán van a másodvonal, akiket a vígjátékokban láthatunk, és a „maradék" lép fel a gyerekdarabokban. Pedig épp a gyerekdarabokba kellenek a legjobb színészek. Ez a Madách Színházban így is történik. Szeretnek minket a gyerekek és ez nagyon jó érzés.

- Önt is gyermekkorában bűvölte el a színház varázsa.

- Kikerülhetetlen volt a találkozás, hiszen színészcsaládban születtem. Szüleim, Cseke Sándor és Révi Bea, Nagyvárad ünnepelt csillagai voltak. Tizenegy éves koromig éltem ott, és babysitter hiányában a helyi színházban nevelkedtem. Az első fellépésemre három éves koromban került sor, amikor 1956 szilveszterén édesapámmal együtt léptem a deszkákra. Elszakadni azóta sem tudtam...

- A Döglött aknák című előadás milyen útravalóval látja el azokat a színházlátogató fiatalokat, akik csak a szüleik, nagyszüleik elmondásaiból értesülhetnek az ötvenes-hatvanas évek eseményeiről?

- Való igaz, a mai fiatal generáció, így az én 25 és 22 éves gyermekeim is, erről az álságos, hazug világról csak hallomás útján értesülnek, de úgy veszem észre, hogy elutasítják, és tartanak attól, nehogy megismétlődjön. Másrészről ez a darab szól még két ember - egy régi reakciós és egy tanácsi illetékes - antagonisztikus ellentétéről, majd béküléséről. Szól az együttgondolkodásról, a barátságról, a szeretetről és megbocsátásról, csupa olyan igazi jellemvonásról, amire nagy szükség lenne napjainkban is. Ha rájönnénk, hogy ezt a kis időt, amit a Földön töltünk, ne acsarkodásra pazaroljuk, sokkal jobb lehetne az életünk. Bármennyire is ellenségnek tűnik is a másik ember, meg kellene találni azt a pillanatot, amikor felül tudunk emelkedni a helyzeten, és meg tudunk bocsájtani. Hiszen mindannyian emberek vagyunk, mindannyian tévedhetünk. De mindenkinek meg kell hagyni azt a jogát, hogy rájöjjön, rossz úton indult el...

- Ön hogy érzi, jó úton halad?

- Keresem az utam, mint nagyon sokan itt a Földön. Azt vallom, hogy a művésznek olyan naiv módon kell gondolkodnia, hogy azt higgye, amit ő a színpadon akár rendezőként, akár színészként, akár jelmez- ,vagy díszlettervezőként bemutat, az hozzásegíti a világot ahhoz, hogy egyre jobb és jobb legyen. Ha erre tartunk, rossz felé nem mehetünk.

Takács Judit
tanársegéd
BPK

ÚJABB PUBLIKÁCIÓK AZ ISMERETLEN BENEDEK ELEKRŐL

Benedek Elek nemcsak mint meseíró és szépíró szerzett érdemeket, de az írás más területeivel is aktívan foglalkozott, derül ki Az ismeretlen Benedek Elek című könyv második részéből. A kötet a „nagy mesemondó" irodalmi hagyatékából, elsősorban hírlapokban megjelent, de önálló kötetben eddig még nem közölt cikkeiből nyújt át az olvasóknak egy újabb csokorra valót.

A szerzők - Perjámosi Sándor, az Országos Széchenyi Könyvtár munkatársa, aki az írásokat összegyűjtötte és jegyzetekkel kiegészítette, Dr. Szála Erzsébet, a NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar oktatója, intézetigazgatója, a kötet szerkesztője; valamint Dr. Gazda István tudománytörténész, aki a tartalmi részeket sajtó alá rendezte - arra törekedtek, hogy minél hitelesebben mutassák be Benedek Elek második nagy írói korszakát. Az író publikációi a tudomány és a politika területéről tárnak elénk neves személyeket, emellett pedig elgondolkodtatóan szólnak a korabeli oktatás, az iskolák és tanítók problémáiról, nehézségeiről.

Mivel a kötet szerzői szeretnék folytatni további kutatásaikat, szeretnék feltárni az 1910 utáni periódust, Benedek Eleknek a nemzeti sorskatasztrófa utáni irodalomszervezési munkásságát, ezért várható, hogy harmadik kötettel is meglepik az olvasóközönséget. Amint azt Szála Erzsébet a könyv előszavában is megfogalmazta, még éveket vesz igénybe, mire az író magyarországi és erdélyi lapokban, valamint tengerentúli magyar újságokban megjelent valamennyi írását sikerül feltárniuk. Mégis megéri a várakozás, hiszen minden bizonnyal ismét egy irodalomtörténeti remekművet tarthatunk majd a kezünkben.

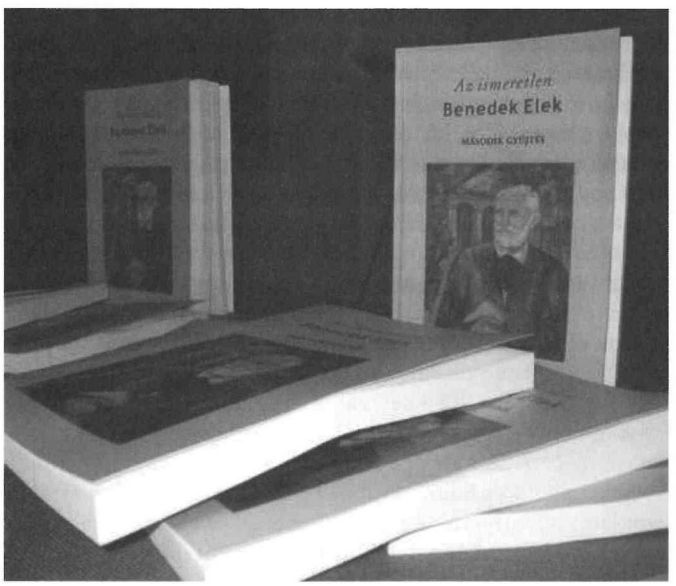

„SZEMÉLYISÉGÉNEK VARÁZSA RABUL EJTETT"

Dr. Varga József 2007-ben könyvet írt Osli egykori lelkészének életéről. A győri Öveges Kálmán Gyakorló Általános Iskola igazgatóját, címzetes főiskolai docensét kérdeztem arról, hogy kutatásaiban miért esett a választása egy tizenkilencedik században élt plébánosra.

- Az Eötvös Loránd Tudományegyetem pedagógia szakán végeztem, és előbb kötelező jelleggel, majd tudományos kutatásaimban iskolatörténettel, neveléstörténettel kezdtem el foglalkozni. Amikor szülőfalum, Osli iskolatörténetének megírásába fogtam, a helybéli plébános, azaz a nemzeti kisiskola igazgatójának néhány feljegyzésére bukkantam, melyben az iskola építésével kapcsolatos törekvéseit fogalmazta meg. Hogy miért volt a búcsújárásáról ismert rábaközi településnek előbb önálló iskolája, mint plébániája? Erre a kérdésre maga Jáky Ferenc a válasz. Az 1850-es évek közepén saját pénzéből, valamint az általa gyűjtött összeg felhasználásával új iskolát építetett. Kitűzött céljainak megvalósításakor többek között a gyermekek szeretete vezérelte.

Meghatározó személyiségének varázsa engem is rabul ejtett. A Hanság peremén élt nagyon művelt, négy nyelven beszélő plébános, a Római Akadémia tagja, álhatatosan dolgozott elszigetelt falujában, úgy, hogy ugyanakkor részt vett a tizenkilencedik századi magyar kultúra napi vérkeringésében. (Két héttel Jókai: Fekete gyémántok című regényének megjelenését követően levelet írt az országos újságokba, kritikai megjegyzéseket téve és kiigazításokat javasolva a regény egyes részeivel kapcsolatban. Életével, vallásos lelkületével, munkásságával szívesen foglalkozom már évek óta, és a plébánost példaképként szeretném állítani a ma emberének, megcáfolva az értékek válságáról vallott nézeteket. Úgy gondolom, hogy nem az értékek vannak válságban, hanem az értéket választó ember.

Német nyelvű környezetben, Győrben született, de már a papneveldében feljegyezték róla, hogy bár kiváló szónok, németül nem hajlandó szónoklatot tartani, csak magyarul. Családjából csak ő változtatta meg a nevét Joachimról Jákyra, amikor 1844-ben Oslira, egy színtiszta magyar településre került. Fordított magyarra, imádságokat, énekeket írt, egyházi zenét szerzett.

Jáky nem törekedett magas hivatali pozícióra, hanem az élet rendelése szerint, egy vidéki kistelepülésen igazgatta lelkiismeretesen a falu életét. Méhészetet, faiskolát szervezett. Több mint háromezer gyümölcsfa ültetésével egészséges életmódra nevelte a lakosságot, köztük a gyerekeket. Mélyen vallásos emberként egész életében vezekelt, haláláig viselve vezeklőövét. A plébános azonban nem volt „csodakereső" azon a településen, ahova a csodatévő kegykép miatt zarándokok sokasága jött el, és ahol számos nehezen magyarázható jelenség történt.

Az 1860-as években a győri püspök látogatása során megkérdezte tőle, hogy lehet, hogy ilyen nagy tudású ember ebben a sáros kis faluban öregszik meg, ahelyett, hogy máshol próbált volna szerencsét. Jáky plébános erre azt válaszolta: „tudja püspök úr, a szél néha a pelyvát is elragadja, de a mag lent marad a földön". Így maradt Jáky Ferenc mindvégig Osliban, és a tudása, precíz munkavégzése, rendszeretete, kitartása mindvégig követendő példa marad. A településen számtalan ájtatos társulatot hozott létre, amelyeket azután az egész országra kiterjedő hálózattá bővített. A Rózsafüzér Társulat felügyelőjeként még halála napján is figyelmeztetett egy alföldi plébánost feladatainak jobb ellátására.

Dr. Varga József

„Korunk emberének különösen nagy szüksége van erkölcsi kapaszkodókra, megbízható értékekre, követésre méltó emberi példákra. Mert ezek nélkül a világ talmi fényei, hivalkodása, a pénzt, profitot és a hatalmat legfőbb értékként feltüntetni kívánó törekvése, a szeretet és hit nélküli életet modernnek hirdető felfogása minket is könnyen önteltté tehetnek s a könnyebb utat választva, hamar elveszítjük szemünk elől a helyes célt.

Ilyen igaz értéket felmutató, hitében, erkölcsében, emberségében, a rábízottak lelki boldogságáért és földi boldogulásáért folytatott mindennapi küzdelmében megingathatatlan és fáradhatatlan személy volt Osli község egykori jeles, buzgó, aszkéta életű plébánosa Jáky Ferenc."

(Részlet a Jáky Ferenc osli lelkész című könyvből.)

Kiemelkedő munkáját már életében is elismerték. Amikor Kapuváron az 1870-es években létrehozták a Szatmári Irgalmas Nővérek Iskoláját és Zárdáját, a győri püspök őt kérte fel, hogy a nővérek titkos gyóntatója legyen. Többször nagy hatású prédikációkat mondott Győrben is, a Karmelita Rendházba hívták lelki gyakorlatokat tartani.

Jáky Ferenc nem ismeretlen a magyar tudomány számára sem, nevét a néprajzi lexikonban is megtaláljuk. Ő volt az első Magyarországon, aki 1854-ben a paraszt gyermekek számára karácsonyfát állítatott. Ismeretes, hogy főúri körökben már korábban is szokás volt karácsonyfát állítani, és mivel ő a Hunyady grófok nevelőtanára volt, Bécsből hozta magával ezt

a kedves szokást. Pontosan tudta, hogy szegény falujában kinek mire van szüksége, ezért a több mint kétszáz gyereknek saját kezűleg csomagolt ajándékokat: palatáblát, írkát, könyvet, maga által főzött tintát, vagy akár édességet, gyümölcsöt. Karácsony napján összegyűjtötte a faluból és környező majorokból a gyermekeket az iskolába, hogy aztán énekelve vonuljanak át a templomba, ahol a szentélyben a feldíszített karácsonyfa várta őket, alatta a gondosan megválogatott ajándékokkal.

Írásaiból kiderül, hogy plébánosként azért foglalkozott olyan sokat az iskolával, mert a mennyország előszobájának tekintette. Jól tudta, hogy a boldogulás útja az iskolán keresztül vezet, és igyekezett a gyermekeket és a felnőtteket is jóra nevelni. Prédikált a káromkodás és az égetett szesz fogyasztása ellen. Még a nagyszüleimtől hallottam azokról a legendákról, hogyan ütötte ki botjával a férfiak kezéből a pálinkás üveget, megfizetve az okozott kárt.

- A szájhagyományok, legendákon túl mennyire jelent ma útmutatást Osliban Jáky élete?

- A falumbéliek nagy örömmel nyugtázták, hogy a vallásos életben és a közéletben is olvashatnak elismert lelkészükről. A helybéliek úgy emlékeznek rá, mint településük történetének egy darabjára. A kálvária, a templom átalakítása, a temető alaprajzának kialakítása, a kápolna, szobrok állítása, a házszám bevezetése, a keresztnevek sokszínűvé tétele mind az ő nevéhez fűződik.

- Osliban 2006. decembere óta emléktábla őrzi Jáky Ferenc nevét. Az egykori győri, Kisfaludy utcai szülőháznál is terveznek hasonlót?

- Amikor Jáky születésének 200. évfordulójára készültünk, javaslattal éltem, amit a plébános úr és a polgármester úr is támogatott. Gyűjtést szerveztünk, majd a plébánián márványtáblát helyeztünk el, melyet püspök úr is megáldott. Felújított síremlékénél mindig van virág. A győri szülőház helyén mára már más épületek állnak, de úgy gondolom, hogy a kultusza Osliban fog élni, emléke ehhez a településhez kötődik.

- A közelmúlt eseményei meghatározóak voltak az Ön életében.

- Szakmai pályafutásomban említést érdemel az, hogy 2007-ben Prof. Dr. Faragó Sándor rektor úrtól megkaptam a címzetes főiskolai docensi kinevezést a diplomaosztó ünnepségen, ami nagy megtiszteltetést jelentett számomra. Úgy érzem, hogy ezzel a címmel az egyetem és a kar vezetése maximálisan elismerte azt a több éves munkát, amit az igazgatói tevékenységem mellett a felsőoktatásban is végeztem. Kapuvári iskolaigazgatóként 1998-ban Dr. Idei Miklós tanszékvezető tanár úrtól kaptam felkérést az Apáczai Főiskolai Karon az oktatásra. A sors úgy hozta, hogy családommal Győrbe költöztünk, ahol a Gyakorlóiskola igazgatója lettem. A doktori címet neveléstörténetből, didaktikából szereztem, ezért ehhez kapcsolódó feladatokat kaptam a felsőoktatásban. A Pedagógia Tanszék munkatársaként neveléstörténetet, pedagógiatörténetet tanítok.

- A Magyar Kultúra Napja alkalmából idén a Győr-Moson-Sopron Megye Szolgálatáért díj kulturális tagozatának elismerését vehette át.

- Nagy meglepetés volt számomra ez az elismerés, és végtelenül jól esett. Az oktatásügyben eddig kifejtett munkásságomat a megye Péterffi Sándor-díjjal ismerte el. A mostani díj a kulturális területen, pontosabban a honismereti mozgalom, a helytörténeti és iskolatörténeti kutatómunka, hagyományápolás területén évtizedeken keresztül kifejtett tevékenységem elismerésére szól. Előbb iskolatörténeti, majd helytörténeti kutatásokkal foglalkoztam, így az 1990-ben kiadott Megyekönyvben tizenhat település történetét dolgoztam fel, de elsősorban Osli és Kapuvár történetének kutatása volt meghatározó. A térség iránt érzett tiszteletem részben a gyökereknek, részben pedig a lokalitásnak szól. Mindig vannak kitekintések, hiszen amikor a magyar oktatásügy ezer éves fennállását ünnepeltük, akkor Győr-Moson-Sopron megye valamennyi általános iskoláját magába foglaló kiadványt szerkesztettem. Győri polgárként azonban intézményünk történetének, illetve névadója életének kutatása nemcsak lehetőség, hanem kihívás is számomra. Öveges Kálmán habitusa, a feladat- és felelősségvállalása a kollégák és a gyerekek számára is példaértékű.

Készülve a tanítóképzés 230. éves évfordulójára az iskolatörténet részletes feldolgozása - úgy érzem - szinte munkaköri feladat, amit azonban szívesen végzek. Az akkori normaiskola, ma Gyakorlóiskola, mint jogutód intézmény, egyidős a tanítóképzéssel, ezért a rendezvénysorozatra iskolánk kiadványokkal, kiállításokkal, konferenciákkal, találkozókkal készül.

Lejegyezte: N. M.

ÚJ ADATBÁZISOKKAL BŐVÜLT AZ APÁCZAI KAR KÖNYVTÁRÁNAK KÍNÁLATA

A budapesti, debreceni és miskolci egyetemi könyvtárak után, február 28-án karunk könyvtára szervezte meg az EBSCO tavaszi tanfolyamát. Az előadó, Jan Luprich, az amerikai cég Közép-Európáért felelős szakembere Prágából érkezett.

A tanfolyam első részében kedves cseh akcentussal, magyarul mutatta be az adatbázis szerkezetét, folyóiratait, illetve újdonságait. Mivel a rendezvénynek a Diákcentrum adott otthont, minden résztvevőnek lehetősége nyílt a gyakorlatban, számítógép mellett ismerkedni az adatbázissal. A résztvevők saját témájukban teljes szövegű cikkeket kereshettek, elmenthették a találati listát saját mappába. További lehetőségeket is megismerhettek, úgy mint: a cikk nyomtatása, postázása elektronikus úton, fordítása más nyelvre, a keresés szűkítése, stb.

A szakmai tanfolyamot könyvtárosok részére hirdeti meg az EBSCO, így Sopronból, valamint Győr közművelődési és felsőoktatási könyvtáraiból érkeztek könyvtárosok.

A „hazai pálya" előnyeit kihasználva, a délelőtti programon való részvételt oktatóink és diákjaink számára is lehetővé tettük, hogy első kézből kapjanak információkat. Közülük többen éltek is a lehetőséggel. A könyvtár honlapján további információ áll rendelkezésre EBSCO címszó alatt, a kar számítógépeiről maga az adatbázis is elérhető. Március végéig karunk honlapjáról két új adatbázis - egy sport és egy turizmus témájú - is rendelkezésre áll teljes szövegű cikkekkel.

Nagy Éva
könyvtáros

Mi az EBSCO?
Az EBSCO külföldi információforrások teljes szövegű dokumentumainak elérését teszi lehetővé a felsőoktatás hallgatói, oktatói és kutatói, valamint tudományos kutatóintézetek munkatársai számára.

KAPCSOLATÉPÍTÉS A BPK ÉS ERDÉLYI EGYETEMEK KÖZÖTT

A NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar vezetőiből álló küldöttség február 4-9. között Erdélybe utazott, hogy feltérképezze a magyar nyelven működő egyetemekkel való szakmai jellegű kapcsolatok kiépítésének lehetőségeit.

A tervek szerint az együttműködés legfontosabb területei az intézmények közötti egyetemi és kari szintű megállapodások létrehozása, az oktató és hallgató cserék, valamint a közös szakterületeken való tudományos együttműködés lehetnek.

Karunkat Dr. Katona György dékán, Prof. Dr. Kulcsár László, a Kar Kutató Intézetének igazgatója és Dr. Patyi Gábor, általános dékánhelyettes képviselte. A tanulmányút első állomása Nagyvárad volt, ahol a Partiumi Keresztény Egyetem képviselőivel, Dr. Szilágyi Györgyi rektorhelyettessel és Dr. Flóra Gábor dékánhelyettessel találkozott küldöttségünk. A Partiumi Egyetemen kb. 1300 hallgató részesül magyar nyelvű képzésben, az intézményben szociológiai, filozófiai, teológiai, zenei és képzőművészeti, közgazdaságtani, valamint szociális munkás és tanárképzés (angol, német) folyik.

Nagyváradról Kolozsvárra utaztak karunk képviselői, ahol két egyetemmel vették fel a kapcsolatot. A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemen Dr. Tonk Márton dékánnal, Szilágyi professzorral, az egyetem volt rektorával, Hauer Melinda főtitkár asszonnyal és Szenkovics Dezső főtitkár úrral zajlott megbeszélés. A két intézmény vezetői elsősorban a társadalmi tanulmányok szakban látják az együttműködés lehetőségét.

A tárgyalások következő színhelye a szintén kolozsvári székhelyű Babes-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) volt. A BBTE Románia egyik legnagyobb egyeteme, amely legfontosabb fejlesztési stratégiaként a multikulturalizmust fogadta el. Az egyetem 21 karából jelenleg 17 biztosít román és magyar, 11 pedig román és német nyelvű képzést. Két karon (a Református, illetve a Római Katolikus Hittudományi Karon) az oktatás kizárólag magyar nyelven folyik. Az egyetemi szintű képzés pontosan 157 szakot kínál (89-et román, 51-et magyar, 14-et német és 3-at angol nyelven). Az egyetemnek több mint 45.500 diákja van (amelyből 500 külföldi, több mint 3.400 doktorandusz és 3.800 egyetem előtti képzésben dolgozó tanár), oktatói és kutatói tevékenységét 1.700 oktató segíti elő.

Küldöttségünk Dr. Magyari Tivadar rektorhelyettessel, a Magyar Tagozat vezetőjével, Márkus András rektorhelyettessel, Dr. Roth Máriával, a Szociológia és Szociális Munkás Kar Pszichológia tanszékének vezetőjével, valamint Dr. Fóris Ferenczi Ritával, a Pszichológia és Neveléstudományok Kar dékánhelyettesével találkozott. A tárgyaláson az oktatók kutatási tevékenységének összehangolása mellett szó esett az Erasmus programokon belüli együttműködés lehetőségeiről is.

A következő úticél Székelyföld fővárosa, Marosvásárhely volt, ahol a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem egyik kihelyezett tagozatának, a Műszaki és Humán Tudományok Karának vezetői fogadták karunk küldöttségét. Dr. Dávid László rektor és Dr. Hollanda Dénes dékán mellett a kar több tanszékvezetője és oktatója is részt vett a tárgyaláson. A marosvásárhelyi karon az informatika, mechatronika, számítástechnika, automatika és alkalmazott informatika, valamint kertészmérnöki szakok mellett pedagógia, kommunikáció és közkapcsolatok szak is működik, ami jó alapot biztosít a két intézmény együttműködési terveihez.

A küldöttség útja Marosvásárhelyről Szovátára vezetett, ahol a Teleki Oktatási Központ (TOK) adott otthont a találkozónak. A TOK a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) országos oktatási központja, tudományos konferenciák, továbbképzések, kihelyezett képzések, nyári akadémiák színhelye. Karunk vezetőit Dr. Márton Zoltán igazgató, Lászlófy Pál, az RMPSZ elnöke és Burus Siklódi Botond, az RMPSZ főtitkára fogadta. A tárgyaláson többek között karunk oktatóinak a Bólyai Nyári Akadémián folytatott előadói tevékenységéről is szó esett. Este pedig végre lehetőség adódott egy kis kötetlen beszélgetésre, mulatozásra is a vendéglátókkal.

Mezőmadarason a karunk hallgatói számára tervezett nyári falukutató tábor helyszínét tekintette meg a küldöttség.

A tanulmányút következő állomása Székelyudvarhely volt. Küldöttségünk két intézmény vezetőivel is találkoztak a megbeszélésen. A Babes-Bolyai Tudományegyetem kihelyezett tagozatát, a Pszichológia és Neveléstudományok Karát Dr. Barabási Tünde és Orosz Pál József, a Benedek Elek Líceumot Lukács István igazgató képviselte. Intézményeink elsősorban az óvodapedagógia területén, oktatók és hallgatók cseréjében, közös tudományos tevékenységben tudnának együttműködni.

Az ötödik napon Csíkszeredán folytatódott a tárgyalássorozat. A Hargita megye székhelyén működő Műszaki és Társadalomtudományok Karon, amely a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem egyik kihelyezett tagozata, a szociológia (vidékfejlesztés szakirány) illetve a kommunikáció és PR szakok mellett környezetmérnöki és élelmiszeripari mérnök képzés folyik. A kar képviseletében Dr. Bíró Zoltán dékán, Dr. Szép Sándor rektorhelyettes, valamint Balázs Lajos és Ambrus Zoltán tanszékvezetők jelentek meg. A közös kutatási projektek kidolgozásán túl közös konferencia megszervezéséről, illetve közös tanulmánykötet kiadásáról állapodtak meg küldöttségünk tagjaival.

Az erdélyi út utolsó állomása Mezőmadaras volt, ahol a karunk hallgatói számára tervezett nyári falukutató tábor helyszínét tekintette meg a küldöttség.

Szikra Andrea
külügyi előadó

OKTATÁS A SZENT KINGA SZABADEGYETEMEN

A Szent Kinga Szabadegyetem hallgatói havi rendszerességgel, évente 10 alkalommal vesznek részt neves lengyel és magyar szakemberek előadásain. A Szabadegyetem tematikája felöleli a lengyel-magyar történelem, kultúra és turizmus kapcsolódási pontjait, azok sokszínűségét és jövőbeni együttműködési lehetőségeit.

A Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kara és a Pilsudski Történelmi Társaság szervezésében novemberben Jelenits István szerzetes tanár a „PIARISTÁK - kapocs a lengyel és a magyar kultúra között" címmel tartotta meg előadását a Szent Kinga Szabadegyetemen. Jelenits atya nagy szeretettel köszöntötte a hallgatóságot, s külön kifejezte örömét a fiatal generáció nagy létszámú részvételéért. Nem túlzás, hogy kedves köszöntő szavai után a résztvevők „itták minden gondolatát" a baráti hangvételű előadáson és úgy érezték, mintha egy kedves régi baráttal találkoztak és beszélgettek volna.

Jelenits atya felvázolta a Piaritsák történelmét és jelentős szerepüket, amelyet a kultúrában betöltöttek és teszik napjainkban is. A vallás, a kultúra számos közös és mély gyökérrel rendelkezik a lengyelek és a magyarok életében, identitásában.

Újdonságként az előadást élőben meghallgathatták az interneten (http://ak.nyme.hu és a www.bmcradio.hu oldalakon) azok az érdeklődők is, akik személyesen nem tudtak részt venni a programon.

A Szabadegyetem decemberi előadásán a meghívott előadót Kollár János, a Pilsudski Történelmi Társaság elnöke, a Szent Kinga Szabadegyetem egyik főszervezője köszöntötte, és mutatta be az érdeklődőknek.

Dr. Holló József Ferenc altábornagy, a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumának főigazgatója, címzetes egyetemi tanár, a hadtudomány kandidátusa „Przemysl oroszlánjai, przemysi tragédia" címmel tartott előadást.

Az altábornagy teljes átéléssel, fényképes illusztrációkkal kalauzolta el hallgatóságát a sok templomos lengyel városba, Galícia központjába Przemysl-be. Stratégiai fekvése miatt sok támadás érte a przemysli övvárat, amely különleges erődrendszerrel rendelkezik. A przemysli erőd egyike Európa három legnagyobb erődjének Antwerpen és Verdun után. Az erőd építése a krími háború idején kezdődött, amikor megromlott a viszony Oroszország és az Osztrák-Magyar Monarchia között. Az erőd védelménél sok magyar katona is elesett. Összesen 138 magyar sírhely őrzi hősi hallottainkat a przemysli dombtetős temetőben. Emlékükre állították a Margit híd budai hídfőjénél azt az emlékművet, amely egy erődítést eltaposó üvöltő oroszlán bronzszobrát jelképezi. A szobor talapzatán a következő szöveg olvasható: "Tisztelettel és kegyelettel Przemysl várában hősi halált halt magyar véreink emlékezetére 1915-2000 Honvédelmi Minisztérium a Magyar Millennium Kormánybiztos Hivatala, Pro Libertate Alapítvány".

Gyóni (Áchim) Géza költő is az erőd védői között szolgált. Versei, amelyek a katonák szenvedéséről és a háború értelmetlenségéről szóltak, megjelentek a korabeli tábori újságban.

Az előadó hangsúlyozta, hogy az „aki a múltját nem ismeri, arra van kárhoztatva, hogy újra megismerje". Gondolatmenetét folytatva - „múlt nélkül nincs jövő" - kiemelte az erődturizmus fontos szerepét, mint a múltat és a jövőt összekötő kapcsot a jövő nemzedékek számára.

Dr. Holló József Ferenc altábornagy úr előadása végén felhívta a jelenlévők figyelmét arra, hogy a Magyar Nemzeti Múzeumnak és a Hadtörténeti Múzeumunknak állandó kiállítása van a przemysli Közép-Európai Főiskolán, valamint, hogy napjainkban is aktív kapcsolatot ápolnak a lengyel várossal, s bízik benne, hogy a Szent Kinga Szabadegyetem előadássorozatain résztvevő fiatal hallgatóság is tenni fog azért, hogy ne felejtsük el múltunkat, és ápolni fogják a lengyel-magyar kapcsolatokat.

A Szabadegyetem 2008-as évi első előadására, amely azonban az előadássorozat ötödik előadásának számított, 2008. január 15-én került sor.

Új évi köszöntése után a meghívott előadót Varga Józsefné dr., egyetemi docens, az NYME Apáczai Csere János Karának oktatási dékánhelyettese, a Szent Kinga Szabadegyetem egyik főszervezője köszöntötte, és mutatta be az érdeklődőknek.

Dr. Molnár Imre történész „A magyar-lengyel szakrális hagyomány közös gyökerei" címmel tartott előadást, melyben első királyainkat, mint a föld és az ég közötti összekötőket jellemezte, hangsúlyozva, hogy a történelem és a szakralitás áthatja egymást. Kiemelte, hogy a két nemzet lelki rokonságban áll egymással a szarvas legendája révén, a pogány elemek szakralizálódásával és Szűz Mária tisztelésével. Első közös nyelvemlékként a Mária himnuszokat említette. Az előadás ívét jelentette a nagy, történelmi jelentőségű alakok és ereklyék bemutatása. A két nemzet erős kötődését fejezi ki Szent Kinga esetében a „Mater Polonia", valamint a „Pater Polonia" titulus Báthory István esetében.

Európai küldetésként jelölte meg a magyar-lengyel szakrális hagyományok újjáélesztésének és folytatásának fontosságát, valamint felhívta a közönség figyelmét arra, hogy a történelemtanulásban is fel kell fedezni az összefüggéseket.

Karunk hallgatói mellett középiskolai irodalom- és történelemtanárok, valamint a lengyel gyökereiket ápolók kísérik figyelemmel a Szent Kinga Szabadegyetem előadásait, melyeket rendszeresen több mint 120 érdeklődő tisztel meg.

A soron következő, 6. előadás keretében Dr. Kapronczay Károly (címzetes egyetemi tanár, a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Levéltár címzetes főigazgatója) Lengyel menekültek magyar földön a XVIII.-XX. században, különös tekintettel a II. világháborúra című előadására várja az érdeklődőket. Az előadásra 2008. március 25-én kerül sor a Hotel Famulus Budapest Konferenciatermében.

Printz-Markó Erzsébet
tanársegéd
PhD-hallható
a Szent Kinga Szabadegyetem programreferense

TÉRINFORMATIKAI VERSENY A GEO-N

Székesfehérváron az NYME Geoinformatikai Karán 2008. március 13-án a GIS OPEN Konferencia keretén belül eredményesen zajlott a középiskolai tanulók részére kiírt Mikoviny Sámuel Térinformatikai Emlékverseny. A döntőbe jutott 51 tanuló közül 45 versenyző vett részt a nemes vetélkedésen, és bizonyította, hogy kreatív módon képes alkalmazni térinformatikai ismereteit.

A Mikoviny Sámuel Térinformatikai Emlékverseny ötlete Dr. Márkus Béla dékántól származik, akinek kezdeményezésére 2004-ben a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium középfokú agrárjellegű szakképzéséért felelős Vidékfejlesztési Képzési és Szaktanácsadási Intézete a 2004/2005. tanévtől kezdve felvette a versenyt a tanév hivatalos szakmai tanulmányi versenyei közé. A verseny kezdettől fogva nyílt, és a kiírás értelmében január 15-ig nevezhet minden térinformatikai középfokú szakképzésben résztvevő nappali tagozatos tanuló. A megmérettetés két fordulóból áll. Az I. forduló, az iskolai válogató, amelyre a feladatokat az FVM-VKSZI küldi ki, az írásbeli szakmai vizsga formai előírásainak megfelelően, az értékelést az oktatási intézmény szaktanárai végzik és a legalább 60 %-os eredményt elérő tanulókat felterjesztik az országos döntőre. A tovább juttatott versenydolgozatokat az FVM-VKSZI ellenőrzi, majd értesíti a szakközépiskolákat a döntőbe jutott tanulók végleges névsoráról. Az országos döntőt hagyományosan az NYME Geoinformatikai Karán, a GIS OPEN Konferencia második napján tartják.

A verseny iránt az első kiírástól kezdve folyamatosan élénk és bővülő érdeklődés tapasztalható. Mind a négy alkalmon részt vettek a földmérő és térinformatikai, illetve térképész szakképzést folytató intézmények: a békéscsabai Vásárhelyi Pál, a budapesti Varga Márton, a miskolci Kós Károly, a pécsi Pollack Mihály, szombathelyi Élemiszeripari és Földmérési Szakközépiskolák tanulói, valamint a nagykanizsai Zsigmondy-Széchenyi, és a székesfehérvári Jáky József Szakközépiskolák diákjai. A második kiírás óta résztvevői a versenynek még a budapesti Neumann János és a szlovákiai, losonci Oscar Winkler Szakközépiskolák tanulói is.

A 2007/2008. tanévben meghirdetett IV. Mikoviny Sámuel Térinformatikai Emlékversenyre a fenti iskolákból 100 tanuló nevezett és a február 8-i I. forduló eredményei alapján a döntőbe 51 tanuló jutott. A GIS OPEN második napján március 13-án Dr. Márkus Béla dékán köszöntötte a döntőbe jutott tanulókat és felkészítő tanáraikat, majd a rajtszámok kisorsolása után megkezdődött a két feladatból álló döntő lebonyolítása. Az első akadályt egy 10 oldalas 100 pontos írásbeli feladat megoldása jelentette, melyre a versenyzőknek 60 perc állt rendelkezésére. A második egy összetett térinformatikai feladat 90 perc alatt történő számítógépes feldolgozása volt. A NYME-GEO munkatársainak köszönhetően magas szakmai és műszaki színvonalú döntőt sikerült rendezni. A versenyzők és kísérőik elhelyezése, tájékoztatása, az ideális versenykörülmények biztosítása, a szaktanárok háttérprogramjainak megszervezése mind megfelelő módon valósultak meg. A versenyfeladatok értékelése folyamatban van, és a húsvétot követő héten a végeredmény, valamint a feladatok a www.geo.info.hu honlapon megjelennek. Az 1-5. helyezettek és felkészítő tanáraik pénzbeli és tárgyi jutalmazását a verseny szponzorai a GraphIT Kft., az Esri Magyarország Kft., a Hungis Alapítvány és az FVM-KSZI biztosítja.

A verseny iránt élénk és folyamatos az érdeklődés
fotó: Dobos Dániel

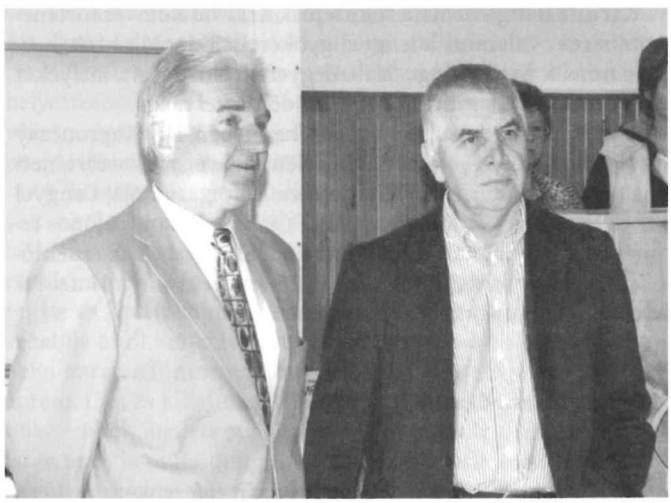

Heilmann János és Dr. Márkus Béla dékán
fotó: Dobos Dániel

Heilmann János

A Pollack Mihály Műszaki Szakközépiskola tanára

TEADÉLUTÁN TARDY JÁNOSSAL A GEO-N

A korábbi hagyományokat folytatva február 5-én teadélutánon találkozhattak a kar oktatói és hallgatói Tardy Jánossal, a földrajztudomány doktorával, a Barlangtani Intézet vezetőjével, egykori természetvédelmi helyettes államtitkárral (1990-2002) az Európai Természetvédelmi Központ alelnökével, számos társadalmi szervezet tisztségviselőjével.

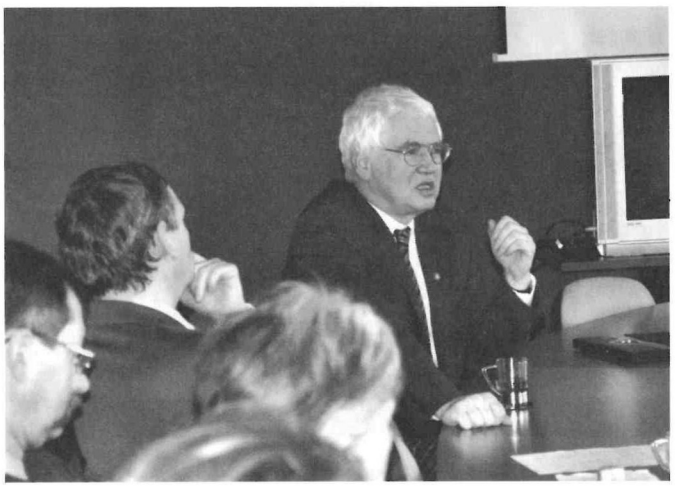

Tardy János előadása sok érdeklődőt vonzott

Az előadó kötetlen beszélgetést indító bevezetőjében a természetvédelemre és a világörökségre fókuszált.

A résztvevők jól válogatott képsorokkal szemléltetve hallhattak a természetmegőrzés-természethasználat -természetvédelem és különböző korszakok természetpolitikájának kapcsolatrendszeréről, a magyar természeti értékek állapotáról, a jövendő feladatokról.

A vendégelőadó változatosan mutatta be azokat a nemzetközi természetvédelmi egyezményeket, amelyekhez hazánk is csatlakozott (Stokholmi Világkonferencia 1972; Európai Megállapodás 1991; Ramsari Egyezmény 1971; Világörökség Egyezménye 1972; Washingtoni Egyezmény 1973; Berni Egyezmény 1990; Rio de Janeiro, Biodiverzitás Egyezmény 1992; Kyotoi Egyezmény 2002;)

A világörökség témához kapcsolva hallhattak a résztvevők nemzeti parkjainkról, az Aggteleki-, a Balaton -felvidéki-, Fertő-Hanság-, Hortobágyi Nemzeti Parkról.

A világörökség egyik gyöngyszemeként nyilvántartott Hollókő színes képei igazolták az egykori döntés helyességét.

A délutáni bemutató és beszélgetés a karon kívül a városból is számos érdeklődőt vonzott.

egy hallgató tollából

VÁLLALKOZÓI VETÉLKEDŐ A GEO-N

Közel 50 millió forint támogatást nyert a sikeres pályázat .

A zsüri

A Geoinformatikai Kar munkatársai még 2005-ben pályázatot nyújtottak be a Regionális Operatív Program keretében meghirdetett „ROP 3.3. Felsőoktatási intézmények és helyi szereplők együttműködésének támogatása" c. intézkedés kapcsán „GEODÉTA" - GEO Diák Életpálya Tanácsadó Iroda létrehozása címmel. A pályázat sikeres volt, közel 50 millió Ft. támogatást nyert.

A pályázat révén létrejött a Karrieriroda, amely megszervezte a 2007. évi tavaszi Állásbörzét, kidolgozta a nyári üzemi gyakorlatok Minőségirányítási kézikönyvét, majd részt vett annak szervezésében és lebonyolításában. Az ősz folyamán megkezdte a hallgatók számára a kiegészítő vállalkozási felkészítés tanfolyamát, majd 2008 februárjára már fakultatív tárgyat hirdetett ebben a témakörben, most pedig útjára indítja a fiatal vállalkozók versenyét.

A vetélkedő műsorvezetői tisztét Taupert Szilvia és Veres Richárd töltötte be, a technikai támogatást Tarsoly Péter kolléga adta.

Öt csapat indult a vetélkedőn, és már a névválasztás is kifejezte a várható hangulatot /pl. 'In-team' a GEO-ból, 'Köszönjük, Emese!', 'Földhivatali Maffia', stb./.

A feladatok csapatmunkával készültek, melynek során a jó hangulat elérése érdekében vidám feladatok mögé bújtattuk a szakmai jellegű kérdéseket. Nagy derültséget váltott ki az Activity szabályai szerinti elmutogatott 'döntéstámogatás', illetve a rajzolással megjelenített 'vezetői információs rendszer' fogalmak kitalálása. Érdekesnek bizonyult az a feladat is, mikor egy Magyarországot ábrázoló vaktérképen /csak a folyók és a megyehatárok voltak rajta/ kellett útvonalat tervezni olyan települések között, melyek a hírekből ugyan ismertek, de a helyük talán kevésbé.

A sikeres vetélkedő végeredményeként valamennyi 'versenyző' ajándéka kapott egy 8 Gbyte-os pendrive-ot.

Külön köszönet a zsűrinek /elnök dr. Busics György/ és a szervezőnek, Tóth Bettynek.

Dr. Szepes András
Fotó Dobos Dániel

BÁBI NÉNI KINCSESHÁZA

Magánkezdeményezésként 2006-ban jött létre a Pajtaműhely Hagyományőrző Közművelődési Alapítvány. A rábakecöli szervezet célja a helyi és környékbeli közösségek összetartása, az alkotó értékek őrzése, a hagyományok ápolása. Az ötletgazdákat, mint a kulturális örökség védelmezőit, lelkes önkéntesek segítik, rendezvényeik színhelye a falu egyik öreg háza, azaz „Bábi néni kincsesháza". Vass Lászlót, karunk oktatóját kérdeztem az alapítvány tevékenységéről.

- Rábakecölből származom, ott laknak a szüleim, ott laktak a nagyszüleim. Néhány évvel ezelőtt azonban a nagyszülői ház megüresedett, és ami megüresedik, az előbb-utóbb enyészetnek indul. Az 1947-ben épült háznak nem ezt a sorsot szántuk. Felújítottuk, kicsinosítottuk, így itt ma a dél-rábaközi emberek használati tárgyait bemutató értékes magángyűjtemény is megtekinthető. Tervem megvalósításában nagy segítségemre voltak szüleim és barátaim. Lelkesedésüknek és odaadó munkájuknak köszönhetően az elárvult ház élettel telt meg.

Az alapítvány bejegyzése előtt tettünk egy próbát. 2005 decemberében Luca napi találkozót rendeztünk, ahol a résztvevő gyerekek, felnőttek üvegfestéssel, gyurmakészítéssel, csuhéboszorkányok, karácsonyfadíszek készítésével ismerkedhettek. Első kezdeményezésünk olyan jól sikerült, hogy további rendezvényeket szerveztünk. Azért, hogy elképzelésünket jogi keretek közé tereljük, alapítványt hoztunk létre, Pajtaműhely Hagyományőrző Közművelődési Alapítvány néven. Programjaink az ünnepekhez kapcsolódnak: ünnepváró míves találkozókat szervezünk, nyáron pedig egyhetes kosárfonó és kézműves tábor várja a gyerekeket, felnőtteket. Tavalyi nyári táborunkban a kosárfonást Bauer Béla écsi kosárfonó mester, a korongozást Haszonits Dóra dőri fazekas mester tanította. A kézműves játszóház mellett a gyerekek mesét hallgathattak, citera hangszerbemutatón vehettek részt, valamint élő zenekar és néptánc oktató vezetésével rábaközi és más vidékről származó táncokat tanulhattak. A rábakecöli falunaphoz igazodva rendezvényünk egy „mini" fesztiválla nőtte ki magát, számos kulturális csemegét kínálva.

- Alapvetően a kézműves foglalkozások, hagyományőrzés kerül előtérbe a rendezvényeken.

- A közösségformálás, közösségmegtartás, hagyományőrzés a kis lélekszámú településeknél különösen fontos, mivel sokan elvándorolnak azokból a falvakból, ahol nem látnak perspektívát. Tevékenységünk egyre szélesebb körben ismert: nemcsak a helyiek, hanem a környékbeli településekről, sőt az ország különböző pontjairól is számos érdeklődő látogat el rendezvényeinkre.

- Vannak olyan hagyományok, amelyek kifejezetten Rábakecölhöz kapcsolódnak?

- Kifejezetten a településhez kapcsolódó hagyományokról nem igazán tudok beszámolni, de a rábaközi, dél-rábaközi területek mellett más térségek népszokásait, mesterségeit is igyekszünk bemutatni. A kosárfonásnak sincs Rábakecölben igazi gyökere, de mint régi, látványos mesterség, sok érdeklődőt vonz.

- Nem tévedek, ha azt gondolom, hogy a tanár úr egyik kedvenc foglalkozása a kosárfonás?

- Így van, leginkább kosarat fonni szeretek. Rendezvényeinken tanultam meg ennek a mesterségnek az alapjait. Természetesen, mint mindennek, ennek is a gyakorlás az alapja, ezért előfordult, hogy a győri lakásom fürdőszobájában ázott a vessző, hogy az elkészült kosarak, akár karácsonyi ajándékként, akár lakásdíszként vigyék tovább a kosárba font érzéseket.

- Kiről nevezték el a kincsesházat?

- A ház a Borbála nevet viselő nagymama után kapta a nevét, akit a faluban mindenki csak Bábi néninek hívott. Bábi néni kincsesházának hívjuk így hát a házat, és a rendezvények a házhoz tartozó pajtában, illetve télen és tavasszal fűtött helyiségekben zajlanak. Reméljük, hogy az élénk érdeklődésnek köszönhetően hamarosan ki fogjuk nőni a helyet.

- Kik segítenek a programok megszervezésében?

- A meghívókat elektronikus úton - például akik ismerősként az iWiW-en megjelölnek bennünket - vagy személyesen juttatjuk el az állandó résztvevőkhöz, rendezvényeinket kiplakátoljuk, illetve a faluban szórólapozunk. Ebben a munkában nagy segítséget nyújtanak az önkéntes munkát végző helyi iskolások. Az alapítvány pedagógusokból és gyakorlott játszóházvezetőkből álló kuratóriuma végzi a feladatok nagyobb részét, azonban a helyi idős asszonyok tudása, segítsége felbecsülhetetlen. Az alapítvány kuratóriumának elnöke Kokas Éva, a győri Gyermekek Házának igazgatója, aki nagy tudásával és tapasztalatával lelkesen irányítja alapítványunk szakmai munkáját.

Az idei év első rendezvénye egyébként a tavaszi kézműves játszóház volt, mely húsvét előtt két héttel került megrendezésre.

- Ahhoz, hogy az alapítvány a céljait megvalósítsa nemcsak erkölcsi, hanem anyagi támogatásra is szükség van. Milyen forrásokra támaszkodhatnak?

- A táborozások, foglalkozások alatt készült termékeinket különböző vásárokon megvételre kínáljuk, illetve támogatóinknak ajándékozzuk, valamint az önkormányzat és a szponzorok által nyújtott támogatások összegéből gazdálkodunk. A rendezvényeink megszervezése kisebb költségvetésből is megvalósítható az önkénteseink önzetlen munkájának köszönhetően.

- Hogyan képzeli el az alapítvány jövőbeli tevékenységét?

- A térségben, infrastruktúra hiányában turizmusról nem beszélhetünk, azonban a természeti, kulturális értékek adottak, mindebből előnyt kovácsolhatunk. Épp ezért együtt gondolkodunk olyan szervezetekkel, amelyek a délrábaközi turizmusfejlesztést célozzák meg. A térség gazdag kulturális adottságait, kincseit kihasználva, a mesterségek bemutatkozásával a Dél-Rábaköz értékeit szeretnénk megismertetni a látogatókkal. A közelmúltban, Kapuváron megalakult a Rábaköz Leader Közösség - mely a kapuvári és csornai kistérségek önkormányzatainak, vállalkozóinak és civil szervezeteinek az összefogásáról szól - és mint az ilyen szerveződéseknek, többek között az a célja, hogy a térségben elindulhasson egyfajta fejlődés, akár a turizmus irányába is.

NÉVJEGY:

Vass László - 39 éves, rábaközi születésű, ma győri lakos. Közgazdász és műszaki végzettségű, szakmai pályafutásának nagy részét az üzleti banki szférában töltötte, jelenleg gazdaságfejlesztési területen dolgozik. Emellett az Apáczai Kar Turizmus Intézetén pénzügyi, gazdasági jellegű tárgyakat tanít, szabadidejében pedig - többek között - „pajtaműhelykedik"...

Lejegyezte: N. M.

Fotó: Vass László

NYELVÉBEN ÉL A NEMZET

A magyar őstörténettől a rendszerváltozáson át egészen napjainkig sok minden nyomon követhető újszerű megközelítésben. Az alábbi történet erről szól. Hihetetlen egy kissé, de igaz. Lássuk:

Csaba királyfi ekképpen szólt a kalandozások közepette, gyanús elemekre felfigyelve:

CS. KERES: ELNYOMÓ!

Árpád apánk néhány évszázad múltán, a hét törzs mellett a nyolcadikat is összefogta:

Ó! KERESSEM? NYOLC!

A magyarok bejövetelét (ld. Feszty Körkép) követően az erdőkben a magyarság nyél-szerű orsókra lelt, és sót is találtak:

E NYOMRÓL KECSES
NYELECSKE-ORSÓM
CSERKEL, E SÓ NYOM!

Csinos leánykák szívesen vigadoztak a magyar vitézekkel évszázadokon át: Megszerezni a magyar legényeket, az volt ám a hódítás:

MENYEK! OLCSÓ SER
MOCSKOS! ELNYER-E
SOK MENY CSELRE? Ó!

Nem akármilyen szépasszonyok mulatoztak, volt olyan, aki rolót is hordott mindig magánál, hátha nagyon besüt a nap oda, ahova nem kéne. Néhány állat (disznó tudniillik: emse, nyeles tüskésbőrű) is a tett színhelyén volt:

ROLÓS MENYECSKE
NYER, CSÓKOL! EMSE,
MORCOS NYELESEK!

Kenyérsütés gyakorta zajlott a magyarok házatáján, ez örvendetes!

KENYEREM OLCSÓ S
CSEKERNE MOSOLY!

Molyok próbálkoztak (hárman vannak: A,B,C) néhány morzsát megszerezni a finom magyar kenyérből:

Ó SORS! MELY KENCE
OLY KEMENCE-SORS?
Ó NE KERESS C-MOLY!

Bánatosan imígyen szólt a moly, hiszen csak ilyesmit talál:

CSERESNYE, LOMOK!

Tisztességtelen eszközhöz folyamodott aztán az egyik, kiváltva ezzel a többiek tetszését:

CSEN: KÓSER E MOLY?

Ám Kenese, a híres magyar, résen van.

Feltűnik a történetben Kocs község, ahol a kocsit feltalálták. Kenese móresre tanítja a szörnyű molyokat! Kocs, a kevés nemzetközileg ismert magyar szavunk egyike, (kocsi) ím, itt is előjön. Történetesen a disznó (emse) társaságában:

MOLY CSÓR. KENESE
NYELE MÓRES. KOCS,
EMSE NYER. (OLCSÓK)!

A nők s a kenyér meghatározók voltak a magyarság élete során. IV. (Kun) László nem mindig volt elégedett a kenyér minőségével. Tudnivaló, hogy királyunk (legyen csak L.) udvari papja, Kézai Simon örökítette meg a Csaba-mondát. (Lásd történetünk eleje!)

Ó MENY-SORS: LECKE
MENYEKRE! OLCSÓ S
CSOMÓS L. KENYERE!

Cudar idők is jártak a magyarra, már a környezetszennyezés kezdetei is fellelhetők:

KORCS ELME NYES! Ó!
ÓNOS CSERMELYEK.

A jövendő selyem-nyakkendős léhűtői is előkerültek immár:

SELYEM-CSOKOR? NE!!!

A kétfelé ágazó Y, (Jó vagy rossz utat válasszunk? Össze tudunk-e fogni?) visszatérő motívum sorsunkban. A mai soproni erdőmérnök-képzés Selmecbányán indult, nem sokkal Mária Terézia után. 1808-ra nyúlik vissza a honi erdészeti oktatás. A Kárpátok egyetemi polgárai vidám szakestélyeken jóízűeket söröznek, Selmecen is, Sopronban is:

Y: NEMES E KORCS LÓ!
SELMECEN Y-KORSÓ!
Ó, SELMEC: NYERS OK.

A ló és patáinak nyoma szintúgy visszatérő motívum:

LÓNYOM: KECSESRE,
MELYEN CSÓK E SOR!

Hiszen az utóbbi sor olyan jó, csókot is érdemel.

Ki nem maradhat történetünkből a zene és az irodalom. Jelesül, a mai Orsy és Krém zenekar, Nemecsek Ernő, na meg persze a ló: A kitűnő, finom anyag nyesése után selymet is árulnak (Lásd léhűtők):

NEMECSEK, LÓ, ORSY
NYES. REMEK, OLCSÓ
E RONCSOK SELYME!

A Szabad Európa rádió régi, népszerű műsorvezetője Cseke László a magyar hegyeket versenyezteti. Balatonfelvidék előnyben:

CSEKE: SOMLÓ NYER!

A rendszerváltozáskor az orosz katonák italozása és tevékenysége végéhez érkezik:

SER S MELÓ: KONYEC!

Jövőnk, múltunk lehet a japán néphez is fűződik:

SONY: MECSEKRE LÓ!
REMEK LECSÓ SONY!

Mit nekünk dollár vagy euró. A yen lesz a jövő igazi pénze:
YEN? OLCSÓ, S REMEK!

Történetünknek itt vége szakad.

Mindez mit jelent? Csak egyet, mindebben ott van ősi jelképünk, a
KERECSENSÓLYOM,
illetve annak valamennyi betűje, minden egyes sorban.

Utóirat: Van-e még nyelv a világon, mely erre a szójátékra alkalmas?

Bizton állíthatjuk: Nincs!

Vörös Ákos

A II. BENEDEK ELEK ÚSZÓVERSENY

A II. Benedek Elek úszóversenyt március 26-án rendeztük meg a Művészeti és Sportintézet testnevelő tanárainak és a HÖK vezetőinek aktív közreműködésével. Este hét órakor kezdtünk és a következő másfél órában egymás után pörögtek az események: a versenyzők 6 versenyszámban mérték össze tudásukat, erejüket. A hagyományos úszó számok mellett volt pöttyöslabdával úszás és levegős lebegés is. A fiúknál 3x1 hosszváltót rendeztünk, mivel csökkent az évfolyamokon a létszám, a lányoknak megmaradt a 4x1 hossz. A lányok váltójában egy tanár kollégánk is vállalta a szereplést. Az idén valamivel kevesebb hallgató vett részt a versenyen, de a hangulat most is nagyon jó volt. Többen csalódtak, mert a tavalyi évhez hasonlóan a konzervhalászatra is számítottak, de ez most kimaradt. Jövőre bepótoljuk!

A verseny eredményei megtekinthetők az alábbi weboldal-linken: http://bpk.nyme.hu/?id=11284

MÁRCIUS 15-E ÜNNEPLÉSE MOSONMAGYARÓVÁRON

A Honvéd Hagyományőrző Egyesület és a Történelmi Vitézi Rend területi szervezetei - mindkét városrészben - csapatzászlójukkal vettek részt az ünnepségen. A városi ünnepségsorozat Mosonban, a temetői kopjafánál kezdődött, és a 48-as honvédek sírjánál fejeződött be.

Az ünnepséget a Piarista Általános Iskola és Gimnázium szervezte. Az ünnepi műsort Stipkovicsné Katona Ágnes osztályfőnök tanárnő közreműködésével adták elő az iskola tanulói. A Himnusz közös éneklése után Kiss Dávid, Bejczi Kata, Nádler Balázs, Petrekovics Márton és Arany Eszter szavalatokkal és énekszámokkal emlékeztek meg a 160 évvel ezelőtt Budapesten kitört forradalomról és szabadságharcról. Az ünnepség szónoka Farkas István a Piarista Iskola igazgatója volt. Az ünnepi beszédet követően koszorúzás következett. A megemlékezés koszorúját helyezték el a "Mosoni csata emlékére felállított honvéd sírra", az "Emlékkeresztre" és az "Ismeretlen katona" sírjára. Az ünnepség a temetőben a Szózat közös éneklésével fejeződött be.

Ezt követően ünnepi szentmise volt a Mosoni Nepomuki Szent János Plébániatemplomban. A szentmisét Farkas István igazgató tartotta, majd az ünnepség befejezéseként Kapui Jenő plébánossal koszorút helyeztek el a plébánia falán található Kossuth-emléktáblánál.

Délután a Magyaróvári városrészben folytatódott az ünnepség, melyet a város civil szervezetei szerveztek. Az óvári temetőben Soós János honvéd sírjánál vitéz Harmath Lajos, a helyi HOHE elnöke az "Erős hittel" című verset szavalta el. Ezt követően a város civil szervezetei Széchenyi István, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, végül Zeyk Domokos - aki óvári gazdászként 1849. július 31-én halt hősi halált - emléktábláinál helyezték el az emlékezés koszorúit. A városi ünnepségek a Hansági Múzeumnál és a szomszédságban lévő '48-as emlékműnél folytatódtak. Bérei Csaba tanár – főszervező - köszöntötte a megjelenteket, akik örömmel hallgatták a MOFÉM Fúvószenekar szereplését Farkas Mihály vezényletével. Pontosan 15 órakor a Himnusz közös éneklésével - a MOFÉM Fúvószenekar Farkas Mihály vezényletével - vette kezdetét Magyaróvár városrészben az ünnepség.

Az ünnepi műsort a Móra Ferenc Általános Iskola 4. c. osztályos tanulói adták elő. Felkészítő tanár: Hofbauerné Gombosi Katalin. A hangulatos szerepléshez a "Kislaptáros Zenekar" tagjai szolgáltattak zenét. A közös produkciót a jelenlévők nagy tapssal jutalmazták.

Ünnepi beszédet Vida István tanár, újságíró mondott. Beszédében kifejtette: „1848 a nemzetek születésének időszaka volt. A reformkoriak által elért látványos siker záloga az önismeret, helyzetértékelés, majd az egyetértés - ez a nemzeti minimum - a közös célokért" hangzott el az ünnepi beszédében. Majd így folytatta: "Vonzó, igen nagy korszak volt a reformkor, az 1848-as szabadságharc pedig megteremtette Európában a magyarság presztizsét, melyből egészen az első világháborúig "élhettünk", elnyertük Európa elismerését" mondta ünnepi beszédében Vida István.

Ezután a jelenlévők átvonultak a 48-as emlékműhöz, közben a Fúvószenekar Kossuth-nótákat játszott. A város lakói közel 40 koszorút helyeztek el az emlékműnél, melynek során közreműködtek a 70. sz. Széchenyi István Cserkészcsapat tagjai és Bérei Csaba tanár. A városi ünnepségsorozat a Szózat közös éneklésével fejeződött be.

Dr. László László

AZ ARAB NYELV REJTELMEI

„Reggelire tojást, vajat, pirított zsömlét és joghurtot kapunk. A joghurthoz kanál kellene.
- Min fadhlik Abdullah (légy szíves Abdullah), milakha! (kanalat)!
- Ejva - mondja szolgálatkészen Abdullah, és elrohan. Néhány perc múlva lihegve érkezik egy sótartóval és diadalmasan átnyújtja.
- Li emrik milahha! (parancsára, sótartó!) - mondja. Fejemet rázom, és szótagolva ismétlem:
- Milakha!, nem milahha!
Meghökken, aztán fejére üt, és végre hozza a kanalat.
- Ejva, ja szaidi, mafhúm (rendben van uram, értem, ezer bocsánat)!
Ilyen ez az arab nyelv! Ötven év óta tanulom, félmillió oldalnyi arab szöveget olvastam és kivonatoltam, és Abdullah kanál helyett sótartót ért! Legyen ez intelem azoknak, akik az egyetemen arabul akarnak tanulni." (Germanus Gy.: Kelet fényei felé)

Megfogadtam Germanus Gyula intelmeit, és csak nagyon ímmel-ámmal kezdtem neki az arab tanulásnak. Ha egyáltalán tanulásnak lehet nevezni azt a néhány percnyi lapozgatást az arab könyvekben. Így a nyelvi megnemértésből és félreértésből fergeteges jelenetek származtak.

Az alábbi "tudományos" magyarázatból kiderül, hogy miért nem sikerül magamat az utca emberével megértetni, ha valamit kérdezni akarok, vagy tájékoztatást kérnék. Hiába mutatom ugyanis szótárból kikeresve a megfelelő szót arab betűkkel leírva, nem biztos, hogy írástudót hozott elém a sors. Ha a fonetikus átírás alapján próbálom kiejteni a szavakat, nem értik. Nem értik, mert én az írott arabot igyekszem utánozni, ami eltér a napi szóhasználattól, és az egyiptomi arab a "többi" arabtól.

Így kénytelen voltam azt a gyakorlatot kialakítani, hogy körülnézek az utcán és bemérem, ki tudhat angolul, vagy más európai nyelven, esetleg törökül, leszólítom és megkérem, hogy tolmácsoljon.

Persze, nyelvi félreértések így is adódnak. Egészen addig nem értettem az oktát, míg egyszer kezembe nem került egy angol-arab-magyar szótár.

Csak két példát említek, csupán az angol és magyar megfeleltetésekre hivakozva:

Dog magyar megfelelője = dervis
Sun magyar megfelelője = kolbász

De az angol szinonima-szótár sem volt sokkal jobb. Néhány példa:

Not good ~ accepted
Tolerant ~ forgettable

Így marad a jól bevált mutogatás. Ennek az lett a következménye, hogy már ha olyan nyelven beszélek, amit tényleg tudok, azt is mutogatással kísérem. Ehhez kapcsolódik egy kedves kis történet.

Közelben lakó angol barátaimnak tündéri, kétéves kislányuk van. A pici "gyereknyelvet" beszél, amit sokszor az anyja sem ért. Én sem mindig. A kicsi, a gyerekekre jellemző éles megfigyelőképességével észrevette, hogy nem mindig értem, és elkezdett nekem is úgy mutogatni, ahogy a szüleitől látta, amikor próbálják magukat ők is az arabokkal kézzel-lábbal megértetni.

Az itt élő magyarok közül egyetlen honfitársam tanulta meg a nyelvet, igaz, több, mint húsz éve él arab férjjel.

Valójában miért is nehéz az arab nyelv? Az arab nyelv nagyon gazdag. De a valós nehézséget nem ez okozza, bár ha a következő példán elgondolkozunk....

A gazdag arab nyelvnek a szendergés, szundikálás, bóbiskolás, álomba merülés és alvás különböző szakaszaira tíz szava van. Nagyon hasonló egymáshoz, és becéző alakban használatos. Mintha bizonyos jóindulatú elnézés rejtőznék a naplopás eme fajtája iránt: kajlúla, khajlúla, dajlúla, szajlúla és a többi lúla, amely már lágy hangjaival is álomba ringat...

Egyiptom hivatalos nyelve az arab. Mindazonáltal az utcákon hallható beszéd jelentős mértékben eltér a sajtóban és a rádióban használatos, pallérozott nyelvtől. Így különböző nyelvi szintek alakultak ki, amit az Egyiptomban élők számára még az is nehezít, hogy az itt használt dialektus eltér a többi arab nyelvű országban használatos kiejtéstől és szóhasználattól.

Germanus Gyula már idézett művében erre a következő

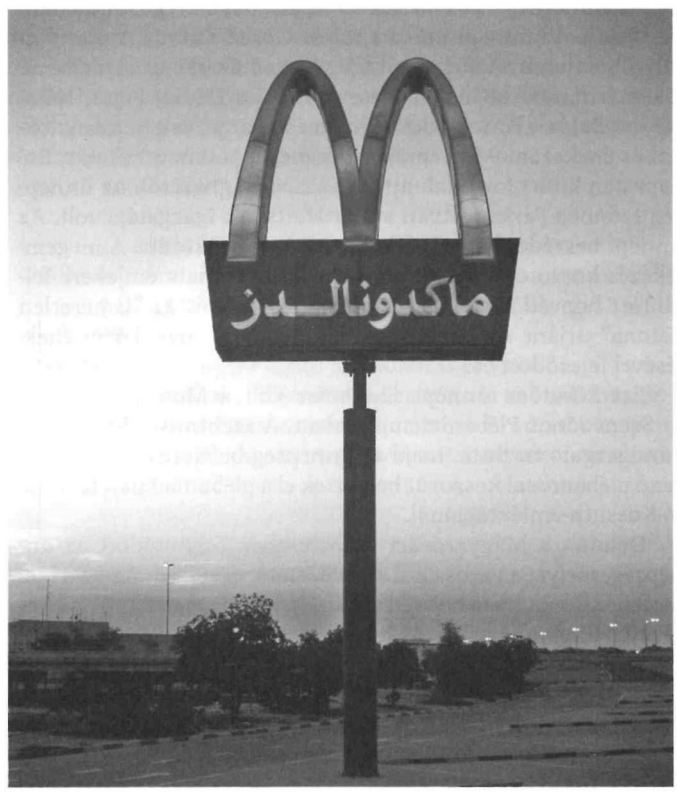

Kultúrák találkozása: McDonalds az arab világban (fotó: SXC)

magyarázatot adja:

„A török írók egy századdal ezelőtt kezdtek olvasni francia műveket, és maguk is novellákat, regényeket, sőt színdarabokat is írtak. Az új-török irodalom, amely a szélesebb néprétegekhez szólt, az "előkelő", csiszolt nyelvről kénytelen volt leszállni a közérthető népnyelv szintjére. Ezáltal az új irodalom gyökeret vert, és a hírlapírással karöltve, bámulatos termékenységet tanúsított. Az indusztrializmus terjedésével arab területen is, nemcsak a nyelvtudó, kiváltságos osztály, hanem a városi polgár, hivatalnok, kereskedő is olvasni akart, és ez a vágy leparancsolta az arab nyelvet a csupán dicsénekek, gyászdalok és leíró szerelmi ódák dobogójáról, az egyszerű, közérthető szintre."

Politikai meggondolások is erre az útra vezettek. Az elhanyagolt, írástudatlan néptömegeknek jogot és emberi megélhetést kellett ígérni és biztosítani. Iskolák segítségével a szellemi érdeklődést kellett felkelteni. Ebben az igyekezetben Egyiptom járt elöl, azután a keresztény többségű Libanon következett, végül Szíria és az észak-afrikai országok. A közös arab nyelv, a Korán nyelvtanára épült irodalmi nyelv felébresztette az arab népegység gondolatát. A különféle területek tájszólásai szétaprózták, megosztották az arab népet. Ha ezeken, az arab írásjelekkel alig rögzíthető tájszólásokon fejlődtek volna arab irodalmak, a provincializmus szakadékába zuhantak volna.

Két út állt az írók és a társadalom-tudósok előtt: európai, latin betűkkel rögzített tájszólások szintjére szállítsák-e le az irodalmat, ahogyan 1928 óta a törökök tették; vagy pedig emeljék fel a nép kulturális színvonalát az olvasás szintjére, és így szellemi téren egyesítsék az arabságot Marokkótól a Perzsa-öbölig, ha politikai tekintetben különböző uralmak alatt élnek is. Az arab világ ez utóbbit választotta.

Ezek után teljességgel érthető, hogy az Egyiptomban beszélt nyelv szinte önnáló nyelvként fogható fel. Mint minden tájszólásnál, itt is a mindennapok beszédében észlelhetők a különbségek, melyek megkülönböztetik az egyiptomit az arab szomszédaik által beszélt dialektusoktól. Az iskolázottabb rétegek az egész arab világban hasonló, kifinomultabb nyelvet beszélnek, jóllehet a kiejtésben lényeges eltérések tapasztalhatók. Mondjuk egy jordániai vagy iraki gond nélkül cseveghet egy egyiptomival politikáról vagy irodalomról, egy kairói pékségben azonban már nem lesz olyan egyszerű megértetnie magát.

Az egyiptomi arab dialektusnak nem létezik hivatalos, írott formája, jóllehet erre semmiféle ésszerű magyarázat nem kínálkozik.

A Nobel díjas iró, Nagib Mafuz könyveiben oldalakon át könnyedén ír túlnyomórészt egyiptomi (kairói) beszélt nyelven. Azoknak a külföldieknek, akik az egyiptomi arabot kívánják elsajátitani, valamilyen oknál fogva mégis azt mondják, hogy ezt a nyelvet nem lehet írásjelekkel megjeleníteni, majd betű szerinti átirásra tanítják őket - ami szintén nem igazán megfelelő.

Ha az olvasónak mostanra már kellően megfájdult a feje, legalább sejtheti, miért szánja rá magát oly kevés külföldi - így jómagam is - az arab nyelv elsajátitására.

Prof. Dr. Balázs Judit
Kairó, Egyiptom

LÁSS VILÁGOT, JELENTKEZZ AZ ANGLIAI TANULMÁNYÚTRA!

Lendületes, beszédcentrikus tanítási módszerrel ismerkedhetnek meg azok az érdeklődők, akik jelentkeznek az angol nyelvet tanuló oktatók és hallgatók számára szervezett angliai tanulmányútra.
Délelőttönként nyelvoktatás Roy Drummond nyelviskolájában, délutánonként kirándulás (Canterbury, London, Stonehenge, Tintagel - Artúr király kastélya, ezenkívül kirándulás a vendéglátó családdal)

Az angol nyelvi kurzus elvégzéséről a hallgatók tanúsítványt kapnak.
A kurzust vezeti: Roy Drummond nemzetközileg elismert TEFL tréner

Időpont: 2009. március (10 nap)

Hely: Barnstaple, Devon megye (Anglia délnyugati részén, egy barátságos kisvárosban az óceán partján.)

Utazás: repülővel
Elhelyezés: vendégszerető családoknál
Minimális létszám: 25 fő
A költségben benne van: transzfer reptérre, szállás, teljes ellátás - 3 X étkezés, kirándulások teljes költsége, szállítás naponta a szállásról az iskolába, oktatással kapcsolatos teljes költség, frissítők az oktatás alatt)
Költség: 350 font (kb. 123.000 Ft + repülőjegy ára (kb. 40.000 Ft)

Előzetes regisztráció: 2008. május 31. (név, email cím, telefon)

Érdeklődés és jelentkezés:
Dr. Varga László egyetemi docens
Szociális és Neveléstudományi Intézet 35. szoba
E-mail: varga.laszlo@bpk.nyme.hu

A jelentkezés a repülőjegy árának befizetésével (2008. szeptember 30!) válik véglegessé, a lefoglalt repülőjegy árát - visszamondás esetén - nem áll módunkban visszatéríteni. Október elején értesítjük a jelentkezőket arról, hogy az induláshoz szükséges minimális létszám rendelkezésre áll-e.

„S HA NINCSEN GYÖKERÜNK - ELVISZ A SZÉL..."

az Ürmös Tánckör tegnap és ma

Egyetemünk soproni néptánccsoportja idén ünnepli fennállásának 25 éves évfordulóját. Ez alatt a negyed évszázad alatt nagy utat járt be, sok fiatal fordult meg tagjai sorában; egyeseket annyira megérintett általa a népi kultúra, hogy ma is a néptánc mozgalom aktív tagjai.

A Tánckör megalakulásának előzményei 1980-ra nyúlnak vissza. Ebben az évben jelentkezett a soproni egyetemistákból - név szerint: Irmes István a. Medúza, Molnár Miklós a. Pirók, (aki később az Ökrös Együttes prímása is lett), és Mátrai Árpád - álló Irmes Zenekar az egyetemisták és főiskolások kulturális találkozójára, a Keszthelyi Helikonra. Bemutatkozó fellépésük színesítése érdekében néhány lelkes táncos AZ Ungaresca együttesből, - Varga János a. Boxos, Merczel István a. Vigyori, Timár József, illetve Csukás Béla - csatlakozott hozzájuk. Ez a négy pár alkotta alkalmi összeállás nevezhető a Tánckör elődjének. Az 'Irmesből' kis áthallással Ürmös néven az 1983-as „Ki mit tud?"-on jelent meg Boxos, Vigyori és Palenik József. A vetélkedőn sikerrel vették az akadályokat, egészen a televíziós elődöntő második fordulójáig jutottak. Ez a szereplés országos ismertséget, és jó hírnevet hozott az Ürmösnek.

Gyimesi 1985-ből

Ebben az időben a Dunántúl néptáncegyüttesei közül a szombathelyi Ungaresca emelkedett ki: stílusa, szemlélete meghatározó volt a térségben; koreográfiáit használták fel a soproni Lajtha együttesben is. Az Ungarescában táncoló, és a Lajthában már tanító, kisegítő „kimittudos" fiúk, szakítva az addigi szovjet revüs néptánc koreográfiák hagyományával, egy új, sajátos szemléletet kezdtek követni. A hagyományos, paraszti kultúrától távol álló, erőteljesen átalakított táncolás helyett a tiszta, autentikus folklór felé fordultak. Fontosnak tartották, hogy a megismerésben egészen a gyökerekig nyúljanak vissza, a tánctechnikán túl az adatközlők kulturális környezetét, életmódját is megismerjék. Szemléletük, elképzelésük kedvezően esett egybe Sára Ferencével, akivel a békéscsabai szólótánc fesztiválon találkoztak. Műhelymunkára, együtt dolgozásra hívták őt Sopronba, és a közös beszélgetések, tánctanítások alkalmával született meg a gondolat: egy külön álló, Lajthától független táncegyüttes alakítása.

Az 1983-as őszi tanévtől jelent meg az Ürmös önálló táncegyüttesként az Erdészeti és Faipari Egyetemen. Főleg fiatal, kezdő táncosokból állt a csoport, akiket vonzott Boxos karizmatikus egyénisége, a fiatal tanító-vezető újszerű ötletei (addig a tánccsoportokat a nagy, revüs csoportokból kiöregedett táncosok, művelődési ház vezetők irányították, köztük generációs szakadékokkal). Az együttesnek hamarosan lehetősége nyílt a bemutatkozásra a tavaszi körmendi Lajtha László Koreográfus-versenyen és a három megyés „Májusfa-kitáncoláson". Ez az előadás a néptánc megközelítésében bekövetkezett szemléletváltásnak első igazán fontos eseménye volt. Bemutatójuk megosztotta a véleményeket; egyfelől rácsodálkozás, meghökkenés kísérte a jelenlevő táncosok részéről, másfelől a néptánccal komolyan foglalkozók elkezdtek figyelni az Ürmösre. Szokatlan volt a néptánc, népzene eredeti szerepének, a mulatságnak, szórakozásnak előtérbe helyezése, színpadra állítása az „agyonko-

Nyárádmenti a 2007-es valétabálon

reografált", stilizált formákkal szemben.

A tagok nagyrészt az egyetem (erdészek, faiparosok) és az Óvónő Képző Intézet hallgatói közül kerültek ki, de középiskolások is akadtak (a Róth Gyula Erdészeti Szakközépiskola és a Széchenyi István Gimnázium diákjai). Az együttes repertoárját Boxos alakította ki; célja a magyar nyelvterület és a Kárpát-medence más népei tánckultúrájának minél mélyebb megismerése, és közvetítése, bemutatása a hallgatóságnak. Élen jártak a gyimesi és vajdaszentiványi táncok magyarországi megismertetésében, hiszen akkor még kevesen foglalkoztak vele.

Az Ürmös elindulásával párhuzamosan a táncház élet is fellendült Sopronban. Lassan kezdett törzsközönsége kialakulni ezeknek a rendezvényeknek, a tánccsoportok tagjain kívül szép számmal eljártak a városból is. Magának a néptánc mozgalomnak ebben az időben volt egy politikai felhangja is. Az elnyomott nemzeti érzelmek ellen való lázadást, egyfajta másságot jelentett. A táncházba járás az értelmiség szabad gondolkodásának megnyilvánulását is kifejezte.

A rendszerváltás után hétköznapivá, de akkor sem tömegessé, vált a szórakozásnak, a fiatalok csoportos találkozásainak ez a fajta formája. Az Ürmös is kissé átalakult. 2002 tavaszán Raisz Árpád a. Muki vezetésével meginduló toborzás hatására 50-60 fős tömegek lepték el hétről-hétre a próbatermet. Sipos Ferenc, a Pendelyes Táncegyüttes vezetője, tartotta ekkor a próbákat. A leglelkesebbek tanítását 2003-tól Antal Áron, a Rába Néptánc Együttes vezetője vette át, aki azóta is az Ürmös művészeti vezetője. A jelenlegi tagok szinte kivétel nélkül itt kezdtek el táncolni, itt próbálgatták először botlábaikat. Mára könnyedén állnak fel a megszólaló népzenére. A Tánckör tevékenysége őszi és tavaszi táborokkal, Folk Szabadegyetem címen előadások szervezésével, disznótor tartásával és az események saját, belső ünneplésével (karácsony, farsang, évzáró, valétálás, lakodalom) bővült.

Az önszerveződő, baráti kör azonban alapjaiban nem változott. Ma is egy olyan közösség, akik életükben néha háttérbe helyezik a beszéd, szavak adta lehetőségeket, és helyette a mozgást, zenét és a táncot hívják segítségül, ha úgy érzik, ezzel könnyebben tudják magukat kifejezni.

Végezetül álljon itt Varga János a. Boxosnak, az alapítónak, az ars poeticája:

„...hiszek hagyományainkban, a magyar falu műveltségében, a paraszti világ kultúrateremtő erejében, hiszem azt, hogy ez a hagyomány nagyszerű érték, olyan mai életünkben is viselhető örökség, amely eligazít bennünket közösségi életünk mindennapjaiban és a soviniszta-ideológiák útvesztőiben egyaránt, - és mint egy gyönyörű táncos ruhába, a nemzeti érzés tiszta szép viseletébe öltöztet. Hiszem továbbá, amint erdélyi gyűjtő útjaimon is tapasztaltam, hogy a különböző népek kulturális értékeinek, táncának megismerése egymás tiszteletére, megbecsülésére tanít.

Ezek a legfontosabb támpontok számomra a fiatalok nevelésében..."

A régiekkel interjút készített: Békési Gábor
A múltat dokumentálta: Páll Réka
A jelenről nyilatkozott: Szokolovszki Géza
Az egészet egybefésülte: Kiss Zsuzsanna

LOCS-POCS

Mai húsvéti népszokások

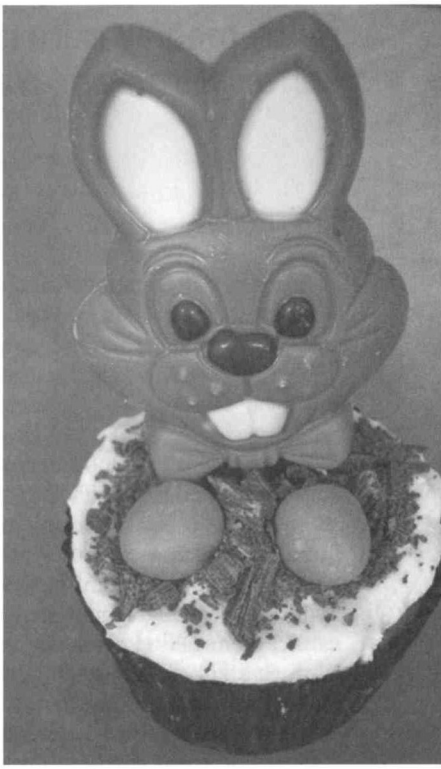

Nem tudom, ki hogy van ezzel, mi ilyenkor menekülősre, megúszósra, túlélősre vesszük a figurát. A gyerekek ilyenkor általában mindenhol megkeresik a fűbe rejtett, és a vaddisznók, kutyák és szociális érzékkel nem bíró embertársaink által fel nem zabált meglepetéseket. Ezek általában kifinomult szépérzékkel rendelkező formatervezők nyúl-, pipi- és tojáskölteményei, amelyek minimális kakaó felhasználással elkészíthető, de a csokoládé ízvilágát tökéletesen megközelíteni igyekvő csemegepótszerek. Emberi fogyasztásra valójában nem nagyon alkalmasak, ezért Te se sajnáld, ha illetéktelen falja föl - az ő hasa fáj majd tőle.

Általában törekszünk arra, hogy az ipari finomságok helyett saját készítésű édességgel, pl. mézeskaláccsal oldjuk meg az ünnepi nassolást. Akinek van óvodás korú gyermeke tudja, hogy nem kis feladatot ró a szülőre annak elfogadtatása, hogy ez az amorf, suta, de finom süti valójában tényleg jobb, mint a csillogó-villogó aluruciba csomagolt csokitikmony.

Aztán eljön az a perc is, amikor igyekszünk láthatatlanná válni az ajtón erőnek erejével benyomakodni akaró haszonszerzési locsolók számára. Ha ez nem sikerül, ellentámadásba lendülünk, és a hagyományos szódaszifonos tömegoszlatót vetjük be, de nem a lányok, hanem az általában gyengébb haderővel (kölni) rendelkező felebarátaink ellen. Ez olykor kevésnek bizonyul és az olcsó pacsuli átható bűze vaskos, áthatolhatatlan felhőként borul a házra. Könnygázgránát sem kell, ahhoz hogy a megható pillanatokat bepárásodott szaruhártyával szemléljük. Családom szebbik nemhez tartozó tagjai ilyenkor teljességgel megközelíthetetlenek a maradék számára (egyszerűen elviselhetetlenül büdösek). Napok, hetek telnek el, mire a ruhákból, szőnyegből, sőt falból kiveszik a húsvéti locsi-pocsi emléke.

Hát ez maradt a tavaszi rügyfakadás idejének kozmikus mélységű hagyományából?

Képzeletemben feldereng az illat- és műcsokigyárak tenyerüket dörzsölő tulajdonosainak profitleső arca, és már sejtem, hogy a termékenységvarázslásból ter***mel***ékenységvarázslás lett.

Megtörténik-e a csoda, működik-e még a varázslat, ha nem sétálunk be az elpusztíthatatlan pévécévilág, mesterséges aromaparadicsom nyújtotta komfort és élvezet utcájába? Talán igen. Remélem, igen.

hg

ÚTON A KARCSÚSÁG FELÉ – BÉRES ALEXANDRÁVAL

Jött, látott és tornáztatott Béres Alexandra Sopronban. A magyar fitnesz sport meghatározó alakja a Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karának meghívására látogatott a leghűségesebb városba, hogy megismertesse Súlykontroll Programjával az érdeklődőket, majd megmozgassa őket az egyetemi sportcsarnokban.

Az NYME Közgazdasági Kar aulájának ajtajára március 13-án akár a megtelt táblát is ki lehetett volna akasztani, több mint négyszázan várták ugyanis a népszerű sportolót, aki saját kidolgozású, összetett életmódprogramjáról tartott előadást.

- Hazánk felnőtt lakosságának 58%-a túlsúlyos. A túlsúly pedig napjainkban betegségnek tekinthető - hangzott a megdöbbentő adat Béres Alexandrától, aki kifejtette: túl sok információval szembesülünk manapság az egészségpiacon, pedig nem árt az óvatosság. Minden ember egyedi, ezért mindenkinek más-más diétás módszerre van szüksége súlyfeleslege leadásához. Ráadásul, mielőtt rászánjuk magunkat a fogyókúrára, nem árt, ha tájékozódunk arról, mennyit is kell leadnunk. Ennek mértékét a testsúly / méterben vett magasság négyzetével könnyedén kiszámíthatjuk. Az szintén fontos, hogy a fogyókúra ideje alatt kiegyensúlyozottan táplálkozzunk. Alexandra nem ítéli el a vegetáriánusokat, ő maga viszont eszik húst, és a közönség soraiból érkezett kérdésre is azt válaszolta, naponta egyszer mindenki fogyaszthat a tenyérnagyságával megegyező méretű hússzeletet.

Amikor azonban elindulunk a fogyás útján, törekedni kell az egészséges súly megtartására. Ez a lényeges elem a Súlykontroll Programban is hangsúlyos szerepet kap, a táplálkozás, a lélek harmóniája és a természetes mozgás mellett. Az életmódprogram elméleti ismereteivel való találkozó után a közönség a Krasznai Ferenc Sportcsarnok felé vette az irányt, ahol Alexandra edzésen izzasztotta meg a közel száz egyetemi hallgatót. De azok sem ülhettek tétlenül, akik nézőkként kívántak meghúzódni a lelátókon. A bemelegítésben őket is megmozgatta a mosolygós tréner, akinek a nap végére elhittük, hogy ha nagyon akarunk, rátalálhatunk a mozgás, táplálkozás és lelki egyensúly hármas egységére.

Alexandra, előadása után az egyetemi sportcsarnokban tornáztatta meg a hallgatókat

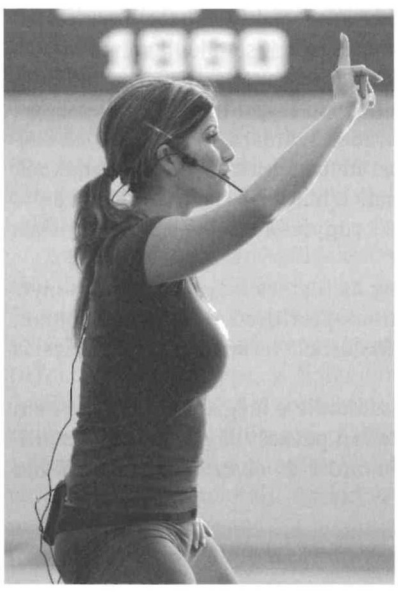

Súlykontroll című könyvében ugyan azt írja: „Csodát nem ígérek. Nem is ígérhetek, hiszen a csoda benned van! Találd meg!" Azért ha ígérni nem is ígért Sopronban sem, de kisugárzásával, szakmai tudásával, irányt mutatott nekünk. A csoda és az alákúszó mérleg nyelvek felé...

Takács Judit
tanársegéd
fotó: Petyus András

Közel százan edzettek együtt a magyar fitnesz sport kiválóságával

IN MEMORIAM KOVÁCS K. ZOLTÁN (1924 – 2008)

Ismét egy karakteres személlyel lett szegényebb a hajdani Óvári Akadémia, illetve annak jogutódja.

A jelenlegi Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kara, és annak öregdiák köre nagy formátumú volt hallgatóját veszítette el Kovács K. Zoltán személyében. A kar Gyémánt Diplomáját a 2006. szeptemberi tanévnyitó ünnepségen átvevő, és a még élő hallgatótársai nevében beszédet mondó, sokak Zoli bácsija, életének 84. évében, március 6-án hunyt el.

Ismerősei, tisztelői közül számosan előbb ismerhettük meg a hangján keresztül, mint személyesen. Kovács K. Zoltán ugyanis évtizedeken keresztül töltött be igen felelős tisztséget a Szabad Európa Rádiónál. Zoltán Károly néven hallhattuk a hazai gazdasági helyzettel - és azon belül is elsősorban a mezőgazdasággal - kapcsolatos tárgyszerű, elfogulatlan, objektív értékeléseit.

Személyisége, a mindenki felé megnyilvánuló belső értékei még nagyobb hangsúlyt kapnak életrajza ismeretében. A karunkon közvetlenül a második világháborút követő évben, 1946- ban diplomát szerző fiatalember egyetemi tanársegédként kezdte a pályáját. Későbbi szellemi teljesítményét ismerve nyugodtan állíthatjuk, korán bekövetkező kényszerű külföldre távozása egy ígéretes tudományos-oktatói pálya kibontakozását hiúsította meg. Emellett igen hamar jelentős közéleti szerepre is vállalkozott. A magyar parasztság iránti elkötelezettségéből következően politikai pályafutását az Erdei Ferenc, Veres Péter, Darvas József nevével fémjelzett Paraszt Pártban kezdte meg. Abban a pártban, amely elsősorban a földnélküli agrárnépesség ügyének a szolgálatát vállalta fel. A koalíciós időben (1945 és 1948 között) a magyar belpolitikai életet több igen súlyos, nem kis mértékben a megszálló szovjethatalom által gerjesztett feszültség tette egyre elviselhetetlenebbé. Ezek közé tartozott a magyarországi németek ellen irányuló úgynevezett „sváb kérdés" is. Az 1945-ös potsdami négyhatalmi megállapodással ellentétes, a hazai német kisebbség teljes jogfosztására irányuló törekvésekkel - amelyekkel sajnos a Szociáldemokrata Párt kivételével az akkor legálisan működő valamennyi politikai párt azonosult - Kovács K. Zoltán Barankovics Istvánhoz hasonlóan nem értett egyet, és ezért csatlakozott a Barankovics István által alapított, kereszténydemokrata szellemiségű Demokrata Néppárthoz, amely párt révén az 1947. augusztus 31-i parlamenti választáson a legfiatalabb országgyűlési képviselő lett. Az 1948-as „fordulat évét" követően a proletárdiktatúra elől 1949-ben, igen fiatalon, feleségével együtt emigrációba kényszerült. Ahová - ahogyan azt egyik fő példaképe, Barankovics István mondta -, valóban nem megy, hanem kényszerül az ember. Előbb Salzburgban Barankovics István titkára volt - akihez amint azt az Új Ember katolikus hetilap róla megemlékező (2008. március 16-i) számában olvashatjuk -, annak haláláig mély, intellektuális barátság fűzte. Az emigráció további állomásai az Amerikai Egyesült Államok és a Német Szövetségi Köztársaság voltak, ahonnan a rendszerváltást követően hazatért.

Nekem mindjárt a hazatérését követően volt szerencsém megismerni őt, de nyugodtan mondhatom, baráti kapcsolat is kialakult közöttünk. Bár évtizedekkel volt idősebb nálam, természetesnek vette a tegeződést. A vele kapcsolatban leírtakról elsősorban az ő elbeszéléséből szereztem tudomást. Egyéniségét mindig az őszinteség jellemezte. Valódi entellektüel volt, de ezt a legtermészetesebb módon juttatta kifejezésre. Talán csak egy dologra volt önmagával kapcsolatosan büszke: az óvári gazdász végzettségére. Egyetemünkhöz mindvégig hű maradt.

Kovács K. Zoltán gyémánt díszokleveles óvári gazda

Kovács K. Zoltán hazai munkásságát jól ismertem, tevékenységének legfőképp két színtere volt. A politika, amelynek elsődleges megnyilvánulási formája számára a kereszténydemokrácia volt, valamint a mezőgazdaság ügyének szolgálata. A kettőt szerves egységként kezelte. Szakmapolitikai kérdésekben is a kereszténydemokrácia értékei voltak a meghatározóak a számára. Mindkét területen, de főleg a politika vonatkozásában sok csalódás érte, de idős kora ellenére egyik területen sem adta fel a küzdelmet.

A magyar kereszténydemokrácia több külső és belső, objektív és szubjektív ok és tényező következtében a rendszerváltást követően nem tudott a hazai belpolitikai élet fő sodorvonalába kerülni. E tényt tudomásul véve igyekezett Kovács K. Zoltán mindvégig szuverén, ugyanakkor mások irányába mindig toleráns kereszténydemokrata politizálást folytatni. Politikai, de egész emberi magatartásának meghatározója a mély, nyílt, ugyanakkor diszkréten kifejezésre jutó katolikus hitélete volt.

Sok mai, a társadalmi, politikai helyzettel folyamatosan elégedetlen emberrel ellentétben nem volt szobapolitikus. Meggyőződése szerint a jó ügy érdekében amolyan szürke eminenciásként mindig szerepet vállalt. Számomra különösen szimpatikus volt az a magatartása, amelynek alapján a rendszerváltást követően nem óhajtott magának parlamenti mandátumot, holott arra a legkisebb erőfeszítés nélkül több alkalommal is lehetősége nyílott volna. A képviselői gombnyomogatás helyett mindig az érdemi, mindig a látvány nélküli munkát választotta.

Politikai és szakmai munkájának a Barankovics Alapítvány létrehozásával intézményesített keretet is adott. Az alapítvány a társadalmi-gazdasági élet szinte valamennyi területét felölelően anyagilag és szervezőmunkával támogat kutatásokat és a tudományos élet egyéb megnyilvánulásait. Ennek keretében több konferencia került az eddigiek során megrendezésre, és több kiadvány, könyv látott napvilágot. Mindkettőre példaként említhető a „Van megoldás" c. társadalom- és gazdaságpolitikai rendezvénysorozat keretében ez év februárjában Székesfehérvárott, egyetemünk Geoinformatikai Karán megtartott, termőfölddel foglalkozó rendezvény, és az alapítvány által megjelentetett könyv.

Abban a szerencsében volt részem, hogy agrárgazdasággal

foglalkozó szakemberként több esetben is felkért előadóként szerepelhettem a Barankovics Alapítvány rendezvényein. Egy ilyen estet követően szűk baráti körben ünnepeltük Kovács K. Zoltánnal a 75. születésnapját Budapesten. Mintha csak a közelmúltban lett volna. Az utóbbi években az élet mindkettőnk számára úgy hozta, hogy már csak kevesebbszer találkoztunk. A 2006. évi tanévnyitó ünnepségen, majd azt követően az 1956-os Forradalom és Szabadságharc tiszteletére 2006. október 22-én a karon rendezett tudományos ülésen és ünnepségen is örömmel üdvözöltük egymást. Akkor is azzal a mondattal vált el tőlem, hogy „Jóska, majd beszélnünk kellene!". Hogy miről? Természetesen aktuális agrárkérdésekről. Mert Kovács K. Zoltán tisztában volt vele, hogy a mezőgazdaságban állandóan helyzet van, mégpedig megoldásra váró feladatok sokasága, aminek az érdekében ő még idős kora ellenére is hajlandó volt mindig minden ellenszolgáltatás nélkül fáradozni.

Halálával egy küzdelmes, nehéz, de sikeres és eredményekben gazdag életpálya ért véget. Ilyenkor a megemlékezőnek erkölcsi kötelessége a méltatott személy azon tulajdonságaira, erényeire, cselekedeteire is felhívnia a figyelmet, melyek a mai fiatalság, az egyetemi diákság, mindannyiunk számára is követésre méltók. Ezt természetesen néhány szóban igen nehéz megfogalmazni. Talán a legtalálóbban azt mondhatjuk, hogy Kovács K. Zoltán minden történelmi helyzettől független mély humánuma, szerénysége, a társadalmi igazságosság iránti folytonos és tevőleges elkötelezettsége és szakterületének, a mezőgazdaság ügyének a kitartó szolgálata az, amiben valamennyien követhetjük a példáját.

Zoli bátyánk, nyugodjál békében!

Dr. Alvincz József

IN MEMORIAM NOSTICZIUS ÁRPÁD

Szomorú szívvel értesültünk arról, hogy életének 74. évében 2008. február 7-én elhunyt Dr. Nosticzius Árpád Professor Emeritus, a biológiai tudomány kandidátusa, a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar volt tanszékvezető egyetemi tanára.

Életpályája, oktatói magatartása, tevékenysége példaértékű számunkra, személyében sokoldalúan képzett, művelt, egész életében kitartóan munkálkodó kollégáját veszítette el a mosonmagyaróvári Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar, meghatározó személyiségét a magyar agrár-felsőoktatás.

Nosticzius Árpád 1934. március 10-én született a Somogy megyei Szentlászlón, értelmiségi családban. Édesapja, Dr. Nosticzius Árpád jegyző volt. Később a kárpátaljai Tekeházára került a család, elemi iskolai tanulmányait itt végezte. A gimnázium nyolc osztályát már Miskolcon, illetve Mezőkövesden végezte el. A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem vegyész-szakára 1952-ben nyert felvételt, és 1957-ben kapta meg diplomáját.

Az 1957/58-as tanévben a Tudományegyetem Alkalmazott Kémia Tanszékén kezdte meg tudományos munkáját. Innen került 1958-ban Mosonmagyaróvárra, az Észak-dunántúli Mezőgazdasági Kísérleti Intézetbe, majd az egyesülés révén az egyetem jogelődjére, a Mezőgazdasági Akadémiára.

Tanársegédi, adjunktusi, docensi, majd 1982 óta egyetemi tanári munkakört töltött be. A biológiai tudomány kandidátusa fokozatát 1974-ben szerezte meg. 1975-től 1999-ig, nyugdíjazásáig a Kémia Tanszék vezetését látta el. Nyugdíjazása után tovább oktatott és folytatta kutatói tevékenységét súlyos betegségéig, hiszen az életét jelentette a munka.

Első jelentős oktatási tevékenysége a műszeres analitikai képzés bevezetése volt. A kémia szinte minden területét magas szinten ismerte és használta oktatási munkájában. Az oktatás korszerűsítését mindig is fontos feladatának tartotta, melyet színvonalas egyetemi jegyzetek, tankönyvek megírásával biztosított.

Jelentősebb laboratóriumi jegyzetei: Minőségi kémiai analitika; Mennyiségi analitika; Műszeres kémiai analitika; Enzimvizsgálatok, takarmányok táplálóértékének vizsgálata.

Jelentősebb tankönyvei: Általános és szervetlen kémia, Szerves kémia, Biokémia, Alkalmazott kémia, Növényvédelmi kémia.

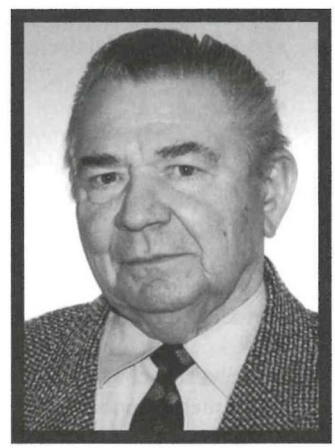

Dr. Nosticzius Árpád (1934 - 2008)

Jegyzeteit, tankönyveit mindig a legnagyobb tudományos igényességgel állította össze. Könyveiben széles körű egyetemes műveltség is tükröződött. Munkái a hazai agrár-felsőoktatás mérvadó alkotásai, az oktatásban azokat kötelező tankönyvként alkalmazták. Több egyetem, több generációja tanult belőlük.

Általános és szervetlen kémia, szerves kémia, biokémia, agrokémia és növényvédelmi kémia területén tartotta előadásait. A PhD-képzésben is aktívan részt vett, magas szinten segítette a képzésben részt vevő hallgatók tudásszintjét.

Tudományos kutatási területén kezdetben a láptalajok defláció elleni védelmével, a liszt minőség és a szulfhidril-tartalom összefüggéseivel foglalkozott. A hatvanas évek végétől a növényi biokémia, ezen belül a fotoszintézis biokémiai folyamatainak vizsgálata irányában kezdte meg kutatását.

Szeretett kollégánk munkássága könyveiben él tovább a jelen és a jövendő nemzedékek számára. A kiváló oktató és munkatárs emlékét kegyelettel megőrizzük. Arany János szavaival búcsúzunk attól az embertől, aki életében megvalósította a tudós humanista eszményét:

„Legnagyobb cél pedig itt, e földi létben:
Ember lenni, mindig, minden körülményben."

Dr. Szakál Pál
egyetemi tanár

APOKRIF-KONFERENCIA SZOMBATHELYEN AZ ÚJRAÉRTELMEZÉS JEGYÉBEN

"Az ma már a kérdés, hogy egyáltalán mit kezdjünk a kultúrával, mit kezdjünk a költészettel a harmadik évezredben" - vetette fel Magócsy István tavaly ősszel Koltón egy konferencián. Ezeket a szavakat választották mottójául a szervezők a 12 legszebb magyar vers elnevezésű, a tervek szerint 2013-ig tartó konferencia- és könyvsorozatnak, melynek célja hogy kísérletet tegyen a magyar irodalmi kánon 12 remekművének újraértésére, illetve -értelmezésére. A versek közismert és kedvelt költemények, az egyetemi képzés és a középiskolai tananyag fontos darabjai, melyek nemegyszer a tudományos gondolkodást is megtermékenyítették. Melyek ezek? A fent említett konferencia címéül is szolgáló Apokrif, a Szeptember végén, a Szondi két apródja, az Esti kérdés, a Levél a hitveshez, a Hajnali részegség, a Ki viszi át a Szerelmet, a Kocsi-út az éjszakában, A közelítő tél, A vén cigány, az Eszmélet és a Valse triste. A Savaria Egyetemi Központ Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében működő Élményközpontú irodalomtanítási program, a Babes-Bolyai Tudományegyetem Szatmárnémeti Kihelyezett Tagozata, valamint a Savaria University Press Alapítvány most Szombathelyen, Bozsokon, illetve Velemben a Magyar Irodalomtörténeti Társaság védnökségével az Agora-Művelődési és Sportházban április 18-án 10.30-kor folytatja a Petőfi-verssel tavaly ősszel elkezdett rendezvénysorozatot, ahol elsőként Jordán Tamás vezetésével közel ezer kilencedik osztályos diáknak tanítják be Pilinszky János Apokrif című versét. A Színházművészeti Tanszék vezetőjétől megtudtuk, "a vers Pilinszky legcsodálatosabb költeményei közé tartozik. Színművészeti felvételiken, szavalóversenyeken gyakran kerül elő, mert az előadók számára rendkívül hatásos a ritmusa, változó dinamikája, a pianók és fortissimók ölelkezése. Az Apokrifhez Melis László szerzett zenét. A zeneszerző személyes közreműködésével ezt is használjuk az előadás során. A zene megerősíti, olykor ellenpontozza a prózában mondott sorokat. A több száz hangon előadott vers a zenei aláfestéssel olyan erős hatású élményt ad majd, melyre nem volt még sehol precedens". A Savaria Egyetemi Központ Berzsenyi téri épületében 15 órakor kezdődő Apokrif-konferenciát megelőzi a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Vas Megyei Tagozatának (újjáalakuló) ülése a Bölcsészettudományi Kar első emeleti nagyelőadójában. Ahogy a rendezvénysorozat egyes konferenciáin, így ezen is nem csupán az adott költő életművének szakkutatói ismertetik legújabb eredményeiket, hanem olyan, a szóban forgó verssel szakkutatóként nem foglalkozó irodalmárok is, akik a 12 konferencia mindegyikén - vagy majdnem mindegyikén - kifejtik álláspontjukat, tájékoztatott dr. Fűzfa Balázs "projektgazda", a Magyar Irodalomtörténeti Tanszék főiskolai docense. A tudomány képviselői mellett aktív résztvevőként jelennek meg a középiskolai tanárok is, akik előadásokon, pódiumbeszélgetéseken, vitákon osztják meg nézeteiket a versek tanításáról, illetve tankönyvi kanonizációjáról. A szervezők lehetőleg mindig meghívnak előadóként szépírót is. Rendezvényeik utolsó egységében ismétlődően olyan vitákat, beszélgetéseket szerveznek, melyeken a tudósok és a tanárok - esetleg tankönyvszerzők - mellett diákok is részt vesznek, s elmondják véleményüket, gondolataikat a szóban forgó költeményről. Céljuk mindezzel az, hogy a tudomány és a közoktatás számára a legkorszerűbb kutatási eredményeket foglalhassák össze, és jelentethessék meg néhány év leforgása alatt - a helyszínek által adott élményközpontúság szempontjával kiegészítve - "a 12 legszebb magyar vers"-ről. Terveik szerint minden kötetet a sorrendben következő konferencián mutatnak be - Fűzfa Balázs így ezúttal az első, Szeptember végén című kiadványt ajánlja majd a közönség figyelmébe.

Kleinhappel Miklós

Az ajánlat 2008. március 17. – 2008. április 30-ig, illetve visszavonásig érvényes. A 10000 Ft kedvezmény az új készülék VitaMAX csomagban történő vásárlása esetén, az árlistában szereplő készülék árából kerül levonásra. A készülékbeszámítás 10000 Ft-nál magasabb VitaMAX készülékár esetén és előfizetésenként egyszer vehető igénybe. A Vodafone fenntartja magának a jogot, hogy az akció időtartamát előzetes bejelentés nélkül meghosszabbítsa, vagy azt újraindítsa. További információ: 1270, www.vodafone.hu